

Newspapers Article

Sr. No	Headline	Newspaper	Language	Date	Page no
1	You Are Right Place But Came Very Late Shah Tells Ajit Pawar	The Economic Times	English	7.8.2023	3 (C)
2	Change in Co-op Act to deter BoD from favouring kin Shah	The Times of India	English	7.8.2023	6 (C)
3	Ajit Pawar is in the right seat: Shah	The Times of India (Pune Mirror)	English	7.8.2023	3 (C)
4	Nepotism in Co-op will be curbed	The Times of India (Pune Mirror)	English	7.8.2023	3 (C)
5	Amit Shah: This is your rightful place Ajit dada, but you took a long time	The Indian Express	English	7.8.2023	6 (C)
6	शहा यांची घोषणा डिजिटल पोर्टलचे उदघाटन देशात पाच वर्षात तीन लाख पॅक्स	Sakal	Marathi	7.8.2023	1 (C)
7	देशात पाच वर्षात तीन लाख पॅक्स	Sakal	Marathi	7.8.2023	6 (C)
8	सहकारी संस्थांचा डिजिटल पोर्टलमध्ये समावेश करणार	Sakal	Marathi	7.8.2023	3 (C)
9	दादा योग्य जागी बसलात पण जरा उशिरा आलात अजित पवारांना उद्देशून अमित शाह यांचे जाहीर वक्तव्य	Lokmat	Marathi	7.8.2023	1 (C)
10	राज्यात सर्वच कारखान्यांनी इथेनॉलनिर्तिती प्रकल्प उभारावेत	Lokmat	Marathi	7.8.2023	5(C)
11	समृद्धि से मजबूत सहकारिता	Navbharat	Marathi	7.8.2023	1 (C)

	आधुनिकता जवाबदेही व पारदर्शिता सहकारिता के ३ स्तंभ	Aaj ka Anand	Hindi	7.8.2023	1 (C)
12	आजादी के बाद अब गरीबों के सपने हो रहे पूरे	Aaj ka Anand	Hindi	7.8.2023	7 (C)
13	सहकारी शक्कर कारखानों को बड़ी राहत: अजीत पवार	Aaj ka Anand	Hindi	7.8.2023	7 (C)
14	कृषि व्यवसाय का आदर्श मॉडल राज्य में बनेगा	Aaj ka Anand	Hindi	7.8.2023	7 (C)
15	अमित शहांकडून सहकारात अनेक क्रांतिकारक निर्णय	Maharashtra Times	Marathi	7.8.2023	3 (C)
16	विकासामध्ये सहकारी संस्थांचा वाटा	Maharashtra Times	Marathi	7.8.2023	3 (C)
17	इथेनॉल प्रकल्प राबवा हवी तेवढी मदत देऊ	Pudhari	Marathi	7.8.2023	1 (C)
18	महाराष्ट्राच्या विकासात सहकार क्षेत्राचे मोठे योगदान: मुख्यमंत्री	Pudhari	Marathi	7.8.2023	2 (C)
19	इथेनॉल प्रकल्प राबवा हवी तेवढी मदत देऊ	Pudhari	Marathi	7.8.2023	8 (C)
20	महाराष्ट्रातच ४२ टक्के सहकारी संस्था अमित शहा: वेब पोर्टलचा सर्वाधिक फायदा राज्यालाच होणार	Prabhaat	Marathi	7.8.2023	1 (C)
21	महाराष्ट्रातच ४२ टक्के सहकारी संस्था	Prabhaat	Marathi	7.8.2023	2 (C)
22	प्रत्येक साखर कारखान्यात इथेनॉल प्रकल्प उभारा	Agrowon	Marathi	7.8.2023	1 (C)
23	प्रत्येक साखर कारखान्यात	Agrowon	Marathi	7.8.2023	16

	इथेनॉल प्रकल्प उभारा				(C)
24	देशभर तीन लाख कृषी पतसंस्था उभारणार	Kesari	Marathi	7.8.2023	1 (C)
25	सहकारी संस्था एकात्मिक पोर्टलचे शहांच्या हस्ते उदघाटन	Kesari	Marathi	7.8.2023	9 (C)
26	महाराष्ट्रातून सहकाराचे संस्कर देशभर पसरले	Punyanagari	Marathi	7.8.2023	1 (C)
27	अमित शाहांकडून सहकारात क्रांतिकारी निर्णय: एकनाथ शिंदे	Punyanagari	Marathi	7.8.2023	3(C)
28	महाराष्ट्रातून सहकाराचे संस्कर देशभर पसरले	Punyanagari	Marathi	7.8.2023	4-(C)
29	साखर कारखान्याद्वारे इथेनॉल निर्मिती वाढावी	Punyanagari	Marathi	7.8.2023	4-(C)

Date	7.8.2023		
Newspaper Name	The Economic Times	Page No	3(C)

The Economic Times Time, 7.8.23 P-3CC

You Are at Right Place, But Came Very Late, Shah Tells Ajit Pawar

Shah launches portal of Central Registrar of Coop societies office in Pune

Our Political Bureau

Mumbai: Home Minister Amit Shah on Sunday told Deputy Chief Minister and President of his own faction of the Nationalist Congress Party Ajit Pawar that he was in the right place but added that he took "too long" to join a government with the Bharatiya Janata Party.

"Today is the first time that I and Ajit Pawar are sharing a dais. I would like to tell Ajit Pawar that after a long time you are sitting in the right place. This was the right place (for you) but you have taken too long to come," said Shah.

The Union Home Minister who also holds the Cooperative department portfolio was in Pune on Sunday to launch the portal of the Central Registrar of Cooperative societies office (CRCS) in Pune.

The Union Minister stressed that the cooperatives need transparency and needs to modernize and that the cooperative movement cannot go ahead with 'responsibility, accountability'.

"The Election Commission will create a body to hold elections, so that unlike earlier elections for cooperative bodies where irregularities used to happen during elections will

not happen anymore. Shah said that the move may not be liked by many but it was necessary to "increase the credibility" of the Cooperative sector.

Among other changes to increase transparency Shah said that they have fixed accountability of the board of directors and other employees. Those running Co operative societies also cannot employ their relatives in these bodies. "Every appointment will now be done on merit," said Shah. He also added that they have brought the co-operatives under RTI and have also decided to have a concurrent audit to increase more transparency.

The Union Home Minister said that Primary Agricultural Cooperative Societies (PACS) will now become a common service centre and would provide all kinds of services to the people. "If you want a birth registration, death registration, voter ID verification, there would be more than 300 to 400 state and central schemes would be available here, there would be PACS bank mitra, PACS drug stores where cheaper drugs would be available, gas distribution, PACS petrol pumps," said Shah.

The Union Home Minister said that in the next five years the government was aiming to create 3 lakh new PACS. He also added that the PACS will also be formed to store food grains locally so that they don't need to be transported to FCI godowns. "Food grains will not go into FCI godowns; it would be stored in your tehsil only and from there it could be taken to your fair price shops. This would reduce the cost of transportation."

Date	7.8.2023		
Newspaper Name	The Times of India	Page No	6 (C)

Times of India, 07/08/2023 16

Change in Co-op Act to deter BoD from favouring kin: Shah

Accountability, Transparency With New Portal, Says Minister

Anurag.Bende@timesgroup.com

Pune: Union home and cooperation minister Amit Shah on Sunday said that the Multistate Cooperative Societies Act has been amended so that directors will not favour their kin in the process to constitute the board.

He said, "Through this amendment, we have made sure that no board of director will be able to push any relative into this sector. Only youths with talent will be able to become part of the cooperative movement across the country. There will be an independent system, on the lines of the Election Commission, to conduct polls in this sector to avoid any rigging."

Rajya Sabha passed the Multistate Cooperative Societies (Amendment) Bill, 2023 to amend the Multistate Cooperative Societies Act, 2002. The Act aims at improving ease of doing business, increasing financial discipline and enable raising of funds in societies.

Against the backdrop of the cooperative sector being used for dynastic politics, Shah said the amendment will put an end to it.

Shah was in Pune on Sunday to launch a national portal of the central registrar of cooperative societies. Chief minister Eknath Shinde, deputy chief ministers Devendra Fadnavis and Ajit Pawar, and state cooperation minister Dilip Walse Patil were present for the event in Chinchwad.

Shah said the portal was important because the cooperative movement cannot move ahead without modernisation of the system. Accountability and transparency must be bro-

Union home minister Amit Shah (right), guardian minister Chandrakant Patil (third, right), deputy chief ministers Ajit Pawar and Devendra Fadnavis, CM Eknath Shinde and others at an event in Pune on Saturday

No Amit Shah-Jayant Patil meeting, says Fadnavis

TIMES NEWS NETWORK

Pune: Deputy chief minister Devendra Fadnavis on Sunday said that no meeting was held between Jayant Patil from NCP's Sharad Pawar camp and senior BJP leader Amit Shah on Sunday. Patil in Mumbai, in his interaction with the media, also denied any such meeting.

He said that he was at a party-related meeting in Mumbai. "On Saturday evening, I was at Sharad Pawar saheb's residence in Mumbai and with Anil Deshmukh, Rajesh Tope and Sunil Bhusara at my residence later. On Sunday too, I was with Saheb. When did I travel to Pune for any meeting?" Patil added.

Shah was in Pune for two days from Saturday for party-

ught in for growth, he added. The minister said in order to get such transparency, they have recently made some amendments to the Act.

level meetings and a cooperative sector event. There was speculation that one of the meetings was with Patil on Sunday at the hotel on Senapati Bapat Road where Shah was put up.

Fadnavis, who was with Shah in Pune, said, "No meeting was held between Jayant Patil and Shah. Some people like to spread rumours. I want to tell those who are into kite-flying to have some standards."

After Ajit Pawar and many NCP MLAs joined the BJP-Shiv Sena alliance, there are speculations that Jayant Patil and others, including Rajesh Tope, may follow.

On speculations about Patil joining the ruling alliance, cabinet minister Uday Samant said, that he should have done so along with Ajit Pawar.

Shah said that 42% of all cooperatives are in the state. "Maharashtra is the origin of the cooperative culture. There were many stalwarts who initia-

Pawar's NCP yet to reply to EC notice

Mumbai: Sharad Pawar-led NCP is yet to respond to Election Commission of India's (ECI) notice on the petition filed by rebel NCP leader Ajit Pawar, who is a deputy chief minister in the Shinde-Fadnavis government. "We have received the notice, but we are yet to file the reply. We are in the process and the reply will be filed in due course of time," NCP national spokesperson Clyde Crasto told TOI.

Ajit had filed a petition before ECI on July 5, urging the regulatory body to declare his faction as real NCP and allot watch symbol to his faction. TNN

ted this movement and that model is being replicated across the country. Now, we have digitalised the movement by launching this portal," he added.

Date	7.8.2023		
Newspaper Name	The Times of India (Pune Mirror)	Page No	3 (C)

Monday, August 7, 2023 3

TOI, Pune Times Mirror, 7/8/23, p-3 (C)

AJIT PAWAR IS IN THE RIGHT SEAT: SHAH

Union minister took rational decision on ₹10K-cr income tax relaxation for sugar mills, says DyCM

Yashpal Sonkamble
yashpal@punemirror.com

TWEET @YashPune_Mirror

Launching the digital portal of the Central Cooperative Registrar's office, Pune, in the Ramkrishna More auditorium on Sunday, Union home and co-operation minister Amit Shah said deputy chief minister Ajit Pawar came to the right place and sitting in the right seat.

He was referring to Pawar joining the BJP-Sena ruling combine after splitting the NCP and becoming the deputy chief minister of Maharashtra.

"Ajit Pawar has come to the right place. Ajit Pawar is sitting in the right seat for the first time. Ajit Pawar and I are sitting on the same platform for the first time," Shah told the gathering.

The Union minister is on a two-day visit to Pune. He was received by chief minister Eknath Shinde and

PHOTOS: RAHUL DESHMUKH

(L) Dignitaries on the dais don Puneri Pagdi; (R) members of the audience

deputy chief minister Ajit Pawar at the airport on August 5.

Shah further stated: "If Ajit Pawar had joined a few years ago, then the political equation would have been different. Although he joined late, he is in the right place."

The Union minister also praised Pawar's working style.

Earlier in the programme, deputy CM Devendra Fadnavis said, "Since we got a workaholic leader like Ajit Pawar, the development of Maharashtra will now speed up. Pune Metro works and the Nashik high-speed railway project will be on track."

Chief minister Eknath Shinde said, "The double-engine government was running under the leadership of prime minister Narendra Modi and with the guidance of Amit Shah. Now, since a leader like Ajit Pawar has joined us, the speed of development will increase. Before the formation of the state government, prime minister Modi and home minister Shah assured us that they would support us all the time. They are releasing thousands of crore of funds and huge projects are speeding up."

Deputy CM Ajit Pawar said, "Narendra Modi's leadership has been accepted globally. Amit Shah has taken a rational decision on the Rs 10,000 crore income tax relaxation

for sugar mills. For this demand, we struggled for 20 years, but no one dared to make a decision. That's why I took this big political decision to sit with Shinde and Fadnavis."

Meanwhile, Jayant Patil, who belongs to NCP state president Sharad Pawar's faction of the party, denied to the media in Mumbai on Sunday that he had met Shah in a five-star hotel in Pune. It was rumoured that Ajit Pawar mediated the discussion in the presence of MLAs Suman R Patil and Prajakta Tanpure and that Jayant Patil could join the Shinde-Fadnavis-Pawar government.

Cabinet expansion?
Chief minister Eknath Shinde and deputy CMs Devendra Fadnavis and Ajit Pawar discussed the issue of cabinet expansion with Union home minister Amit Shah. However, they have not received a nod from Shah, reports said.

Date	7.8.2023	Page No	3(C)
Newspaper Name	The Times of India (Pune Mirror)		

'Nepotism in co-op will be curbed'

Relatives cannot be hired in co-operative organisations following the amendment to the Act: Minister

Yashpal Sonkamble
yashpal@punemirror.com

TWEET @YashPune_Mirror

Rational reforms in the co-operative law, its electoral system, co-operative governance, ombudsman's appointment, ease of doing business and appointment of an independent election commission under the Multistate Co-operative Act will ensure that no one will be able to favour their close relatives in the co-operative sector.

Union home and co-operation minister **Amit Shah** (in pic) said on Sunday that major changes in the rules of running co-operative institutions will do justice to talented people while nepotism will also be curbed.

Amit Shah was speaking after the inauguration of the digital portal created for the multi-state cooperative societies at the Ramkrishna More auditorium in Chinchwad. He arrived in Pune on a two-day visit on Saturday evening.

Chief minister Eknath Shinde, deputy chief ministers Devendra Fadnavis and Ajit Pawar, state cooperation minister Dilip Walse Patil, district guardian minister

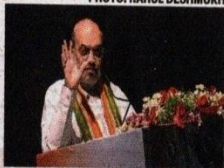

PHOTO: RAHUL DESHMUKH

Chandrakant Patil, revenue minister Radhakrishna Vikhe Patil and other dignitaries were present.

Shah said, "The Multistate Co-operative Societies Act has been amended. The secretary of the co-operation department and his team worked hard to draft the Act in a very short time. Thus, the final draft of the Act was ready on August 2 and it came into effect on August 4."

"Whoever wants to join the co-operative sector is welcome. We will take along all those who have talent. Efforts will be made to take co-operatives to villages. The Reserve Bank of India (RBI) has been entrusted with the responsibility of auditing co-operatives. Under the leadership and guidance of Narendra Modi, cooperatives will reach a new height," said Shah.

DyCM Ajit Pawar said, "Amit Shah is the son-in-law of Maharashtra. He loves Maharashtra more than Gujarat.

Shah has encouraged the cooperative sector. Projects worth Rs 80,000 crore are underway in the state. Due to the tax exemption of around Rs 10,000 crore, sugar mills have got a big relief. We struggled in the past 20 years to reform the sector, but no one dared to take bold measures. But PM Narendra Modi and home minister Amit Shah have encouraged the cooperative sector. Under the leadership of Modi and Shah, the country is progressing."

DyCM Devendra Fadnavis said, "A digital portal has been launched to reach out to every village. Maharashtra has shown that prosperity can come through cooperatives. Amit Shah is a strong home minister. Maharashtra is the birthplace of Amit Shah and India is his workplace. He was born in Mumbai. Shah did what many could not do for many years. Amit Shah tried to reduce loans of sugar mills. He has tried to strengthen the cooperative movement. Shah started a sugar mill in Maharashtra."

Chief Minister Eknath Shinde said, "Amit Shah is trying to empower the rural economy. He has taken revolutionary decisions in the cooperative sector. Because of him, malpractices in the sector have

stopped. By deciding to waive the tax, including the penalty amounting to Rs 30,000 crore on sugar factories, he has helped the state sugar industry a lot. Under the leadership

of Modi, Shah has shown courage and abrogated Article 370 in Jammu-Kashmir. A new age has started due to the revolutionary decisions in the cooperative sector."

Maharashtra has 42 pc co-operative societies in India: Shah

The digital portal has been created as a part of the ministry of cooperation's commitment to promote the cooperative movement in the country. Maharashtra's contribution to co-operative societies is 42 percent in the country. "Maharashtra has an advantage over other states. Hence, we decided to launch a digital portal in Pune. This initiative is in line with Prime Minister Narendra Modi's concept of 'Sahkar Se Samridhi'. The purpose of computerisation of the central registrar's office is to promote ease of doing business in the cooperative sector and to streamline various processes," said Amit Shah.

Harassment due to protocol and security checks

Large contingents of police were deployed on the roads in Pimpri-Chinchwad. Citizens attending the programme parked their vehicles in front and on the premises of housing societies which not only caused inconvenience to local residents but also led to traffic jams. Old Mumbai-Pune highway towards Chinchwad Gaothan and Chafekar Chowk road were closed for traffic early in the morning. Local residents and visitors were harassed. Most of the small shops, medical stores and grocery stores were forcefully shut down by the police. Commuters suffered a lot due to traffic diversions in Chinchwad.

INVESTMENT SHORT-TERM

HAPPINESS

LONG-TERM!

Lok monsoon yojana

Tenure 500 Days

Interest Rate 9.50%

Extra 0.50% Interest For Senior Citizens

*For Members only | Terms & Conditions Apply

Lokmanya

Since 1995
Multi-purpose Co-op. Society Ltd. (Multi-State)
HEAD OFFICE - PUNE, MAHARASHTRA

Maharashtra • Karnataka • Goa • Delhi Reg. No. M.S.C.I.C.A./16/0202
Founder Chairman: Shri. Kisan Thakur, Advisory Editor: Tarun Bharat, Belgium
Call 1800 212 4050 | lokmanyasociety.org

Date	7.8.2023	Page No	6 (C)
Newspaper Name	The Indian Express		

The Indian Express, 7/08/2023, page - 6 (C)

Amit Shah: This is your rightful place Ajit dada, but you took a long time

EXPRESS NEWS SERVICE
PUNE, AUGUST 6

UNION HOME Minister Amit Shah, who is also the Minister of Cooperatives, and Maharashtra Deputy Chief Minister Ajit Pawar on Sunday exhibited political bonhomie at the inauguration of the website of the Central Registrar of Cooperative Societies in Pune on Sunday.

While Shah said Ajit Pawar is at the right place now, the junior Pawar praised Shah and the Prime Minister for what he said was their speed in taking decisions and leadership.

"This is the first time I am sharing the stage with Ajit dada and I have to say, Ajit dada you are in the right place after a long time. This is your rightful place but you took a long time..." according to Shah.

Pawar along with eight other NCP MLAs had decided to rebel against his uncle and party chief Sharad Pawar and join the Eknath Shinde led Sena and BJP government over a month ago.

Both the Pawars have laid their claim to the party and its symbol.

Pawar on his part heaped

Union Home Minister Amit Shah, CM Eknath Shinde and his deputies Devendra Fadnavis and Ajit Pawar, and others during the event in Pune on Sunday. *Rajesh Stephen*

praises on both Shah and Modi. In particular, he singled out the decision of the Centre to amend the Income Tax Act to exempt co-operative sugar mills from paying income tax if they had paid their farmers more than the fair and remunerative price (FRP) for cane purchased from their members.

"Recently, the Centre amended the Income Tax law which has resulted in mills get-

ting relief of over Rs 10,000 crore," he said.

"The matter was pending for 22 years. Everytime we went to the Centre we returned empty handed. It took the guts of Modi and Shah to amend the law," Pawar said.

Pawar also said that both Modi and Shah "are the best leaders" for the country and his decision to throw in his hat with them was because of their work

and development.

Meanwhile, Shah asked co-operatives to embrace transparency in their working.

"They can't move without modernisation and transparency," he said. Shah talked about how cooperatives are formed to ensure its members benefit from the power of the collective. He mentioned IFFCO, Amul, NAFED as successful co-operatives that have become gi-

ants in their fields.

The Centre, Shah said, has been working to strengthen co-operative societies.

The Multi State Cooperative Societies Act, 2002 has been recently amended and the rule of the same has been published.

"Amendments have made it easy for multi-state co-operative societies to audit reports, meetings rules online. The new website will allow societies to update all statutory compliance online from their office," he said.

The Centre has decided to form three lakh new primary agricultural co-operative societies (PACS).

These village level societies, Shah said, will be computerised and given the bandwidth to work as decentralised warehouses, common citizen facilitation centres, jan asudh centres as well as run gas agencies and petrol pumps.

"Our aim is to spread the benefits of co-operative throughout and PACS will be set up in villages where they do not exist. The Centre has also developed three new multi state co-operative societies to work in the field of organics, exports and seed production," he added.

Date	7.8.2023	Page No	1 (C)
Newspaper Name	Sakal		

शहा यांची घोषणा; डिजिटल पोर्टलचे उद्घाटन

देशात पाच वर्षांत तीन लाख 'पॅक्स'

पिंपरी, ता. ६ : पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्या मार्गदर्शनाखाली 'पॅक्स' अर्थात विविध कार्यकारी सहकारी सोसायट्यांची उभारणी सुरू आहे. प्रत्येक गावात सहकार पोहोचविण्यासाठी पाच वर्षांत देशभरात तीन लाख 'पॅक्स'चे उद्दिष्ट असून, पारदर्शक कारभारासाठी सर्व संगणकीकृत असतील, अशी घोषणा केंद्रीय गृह व सहकार मंत्री अमित शहा यांनी केली.

केंद्रीय सहकार मंत्रालयांतर्गत 'सहकारी संस्थांच्या केंद्रीय निबंधक' (सीआरसीएस) कार्यालयाच्या डिजिटल पोर्टलचे उद्घाटन शहा यांच्या हस्ते रविवारी चिंचवड येथे झाले, त्या वेळी ते बोलत होते.

शहा म्हणाले, "पंतप्रधान नरेंद्र मोदींनी 'सहकारातून समृद्धी' हा विचार ठेवला. त्यांच्या नेतृत्वाखाली गेल्या नऊ वर्षांत देशातील ६० कोटी गरिबांची स्वप्ने पूर्ण केली. घर, वीज, गॅस, स्वच्छतागृह, बँक खाते उघडून दिले. पाच लाखांचा आरोग्य विमा दिला. प्रतिव्यक्ती प्रतिमहिना पाच किलो धान्य मोफत दिले. सहकारातून लोकांची स्वप्ने पूर्ण होत आहेत. छोट्या व्यावसायिकांना एकत्र आणून मोठा उद्योग स्थापन करणे, त्यांना उन्नतीची संधी देणे, त्यांचा उदार करणे, हाच सहकार आहे. डिजिटल पोर्टलमुळे देशातील एक हजार ५५५ बहुराज्यीय सहकारी संस्था जोडल्या आहेत. त्यातील २२ टक्के संस्था महाराष्ट्रातील आहेत. त्यांचे आयटी रिटर्न भरणे, माहिती देणे, कार्यकारीपैकी माहिती देणे, हे काम पोर्टल करणार आहे."

केंद्रीय सहकार राज्यमंत्री बी. एल. वर्मा, मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे, उपमुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस व अजित पवार, पालकमंत्री चंद्रकांत पाटील, सहकारमंत्री दिलीप वळसे पाटील, पशुसंवर्धन मंत्री राधाकृष्ण विखे पाटील, केंद्रीय सहकार सचिव ज्ञानेश कुमार, विशेष सचिव विजय कुमार, अतिरिक्त सचिव राजेश कुमार आदी उपस्थित होते. डिजिटल पोर्टल तयार करण्यासाठी घेतलेल्या स्पर्धेतील विजेते विद्यार्थी निशांत शर्मा (बिर्ला इन्स्टिट्यूट ऑफ टेक्नॉलॉजी, रांची), अनिरुद्ध माने (बी. एच. रायसोनी इन्स्टिट्यूट, नागपूर), साकेत बोटे (चैतन्य भारती इन्स्टिट्यूट, हैदराबाद) यांचा सन्मान केला. सहकारी साखर कारखाना संचालकांनी शहा यांच्यासह सर्व मंत्र्यांचा पुणेरी पगडी घालून सन्मान केला.

...म्हणून पुण्यात कार्यक्रम

महाराष्ट्र हा देशातील सहकाराची राजधानी आहे. सहकाराचे संस्कार महाराष्ट्रातून देशभर पोचले आहेत. विठ्ठलराव विखे पाटील, धनंजयराव गाडगीळ, वैकुंठभाई मेहता अशा अनेक सहकार महर्षींनी महाराष्ट्रात सहकार पान ६ वर >>

सहकाराबाबत शहा म्हणाले...

- महाराष्ट्रातील प्रत्येक तालुक्यात सहकारी अन्नधान्य भांडार असेल, त्यांच्याकडे ट्रॅक्टर असेल, ड्रोन असेल.
- सहकारी डेटा बनवण्याचे काम सुरू आहे.
- सहकार विद्यापीठ स्थापन केले जाईल.
- बहुराज्य ऑर्गेनिक प्रॉडक्ट मार्केटिंग आणि बहुराज्य निर्यात सहकारी संस्थांची स्थापना केली जाईल. त्याद्वारे सेंद्रिय शेती व उत्पादनाला जागतिक बाजारपेठेत मिळेल
- ऊस उत्पादक शेतकऱ्यांचा उत्पन्न कर माफ केला असून, शिवाय सहकारी समिती अधिभार कमी केला आहे
- ऊस उत्पादकांना पाहिजे तेवढा पैसा दिला जाईल, राष्ट्रीय बँकांप्रमाणे सहकारी बँकांना अधिकार असतील

'पॅक्स'चा फायदा

- 'पॅक्स'मध्ये जन्म-मृत्यू, दखल, वियह नोंदणी, मलदण यादी, राज्य व केंद्र सरकार योजना, स्वस्त औषधी दुकाने प्रमत्तिल, पॅक्स मित्र मार्गदर्शन कलौल, गॅस वितरण, पेट्रोल पंप, अन्नधान्य भांडार योजना केली आहे. अन्नधान्य राज्य व केंद्र सरकार खरेदी करेल, ते केंद्रीय समितीकडे न जाता तालुक्यातच राहतील. तेथून अन्नधान्य वितरण दुकानातच जाईल. त्यामुळे दळणवळण खर्च वाचेल.

सहकार क्षेत्राची अधोगती सुरू झाली होती. त्यात राजकारण आले होते. आता 'सहकारातून समृद्धी' धोरणामुळे सहकार क्षेत्राला सजीवनी मिळाली आहे. या क्षेत्रात आता पारदर्शकता येत आहे. ऊस उत्पादक शेतकऱ्यांना दिवसेंदी दिवसाला जाईल. त्यांच्या उत्पन्नात वाढ होणार आहे. हा निर्णय क्रांतिकारी निर्णय ठरणार आहे.

- एकनाथ शिंदे, मुख्यमंत्री

Date	7.8.2023	Page No	6 (C)
Newspaper Name	Sakal		

देशात पाच वर्षांत तीन लाख 'पक्स'

>> पान ९ वरून

वाढवला. हेच मॉडेल घेऊन देशभर सहकार पोहोचला. आज त्याच्या विकासाचा आलेख पाहिल्यास गुजरात, महाराष्ट्र, कर्नाटक दिसतो. म्हणजेच जुन्या मुंबई राज्यातच सहकार वाढला व विस्तारला आहे. त्यामुळे केंद्रीय रजिस्टर कार्यालय पूर्णपणे डिजिटल करण्याचा कार्यक्रम महाराष्ट्रात तेही पुण्यात घेतला.

बहुराज्यीय सहकार समित्यांची देखभाल करणारी सर्व व्यवस्था डिजिटल झाली आहे. सहकारी संस्थेचा शाखाविस्तार, अन्य राज्यात शाखा उघडणे, ऑडिट करणे, अहवाल देणे अशी कामे आपल्या कार्यालयात बसूनच करता येणार आहेत. त्यामुळे सर्व माहिती केंद्राच्या सहकार विभागाकडे पाठवू शकता. या कार्यालयात संस्थेची नोंदणी, नियमावली नोंदणी, त्यातील दुरुस्ती, लेखापरीक्षण करणे, त्यांच्यावर नियंत्रण ठेवणे, निवडणूक प्रक्रिया राबवणे, मनुष्यबळ विकास व प्रशिक्षण अशी सर्व कामे पोर्टलद्वारे होणार आहेत. बहुराज्य सहकारी सोसायटी संस्था कायद्यात निवडणूक सुधारणा, सहकारी नियम, निधीसाठी प्रतिपूर्ती, व्यापार सुधारणा केली आहे. यामुळे निवडणुकीतील गैरप्रकार थांबतील. पारदर्शकतेसाठी अधिकारी, कर्मचाऱ्यांच्या जबाबदारी निश्चित केली आहे. नातेवाइकांना सहकारात नोकरी देता येणार नाही. ज्याच्यात कौशल्य आहे, अशांनाच संधी मिळणार आहे. कौशल्यपूर्ती केलेल्या युवकांना सहकारात सहभागी करून घ्यावे लागेल. त्यामुळे सहकार वाढेल. रिझर्व बँकेने प्रमाणित केलेल्या व्यक्तींनाच लेखापरीक्षण करता येईल. गैरमतदार सदस्यांना नॉन व्होटिंग शेअर देऊन जादा निधी जमा होईल. सहकार समितीत तक्रार निवारण व्यवस्था केली आहे. सूचना अधिकार लागू केला आहे.

देशाच्या प्रगतीत सहकार क्षेत्राचे मोठे योगदान आहे. सहकाराच्या डिजिटल पोर्टलमुळे या क्षेत्रातील सर्व समस्या दूर होतील, सर्व वर्गांची उन्नती होईल. ऊस उत्पादक व साखर कारखान्यांना कर भरावा लागत होता. २२ वर्षांपासून त्याविरुद्ध लढा सुरू होता. तो उत्पन्नकर आता माफ केल्यामुळे खऱ्याअर्थाने 'सहकारातून समृद्धी' होईल.

- अजित पवार, उपमुख्यमंत्री

सहकार कायदा केल्यामुळे गाव पातळीवर सहकार व्यवस्था सुलभ झाली. त्यासाठी हे डिजिटल पोर्टल उपयुक्त ठरणार आहे. इथेनॉलचा निर्णय घेतला आहे. सहकारी संस्था दिवाळखोरीत निघण्यापूर्वी तिला पुनरुज्जीवित करण्याचा प्रयत्न केला जाणार आहे. शेवटच्या माणसापर्यंत सहकार पोचेल, तेव्हाच देश समृद्ध होईल.

- देवेंद्र फडणवीस, उपमुख्यमंत्री

Date	7.8.2023	Page No	3 (C)
Newspaper Name	Sakal		

संक्रमांक : ०७/०८/२३, P-3 (CC) 'सहकारी संस्थांचा डिजिटल पोर्टलमध्ये समावेश करणार'

पुणे, ता. ६ : 'देशातील सहकारी संस्थांना एकत्रित जोडण्यासाठी केंद्रीय सहकार मंत्रालयाने डिजिटल पोर्टल तयार केले आहे. देशातील सहकारी संस्थांपैकी ४१ टक्के संस्था राज्यात आहेत. येत्या काही दिवसांमध्ये त्यांचा समावेश डिजिटल पोर्टलमध्ये करणार आहे,' अशी माहिती उपमुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस रविवारी दिली.

संपदा सहकारी बँकेच्या सुवर्ण महोत्सवी वर्षाचा शुभारंभ फडणवीस यांच्या हस्ते झाला. त्यावेळी ते बोलत होते. याप्रसंगी डॉ. शंकर अभ्यंकर, पालकमंत्री चंद्रकांत पाटील, राष्ट्रीय स्वयंसेवक संघाचे महाराष्ट्र प्रांत संचालक नानाजी जाधव, अम्नेला ऑर्गनायझेशनचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी अतुल खिरवाडकर, बँकेचे अध्यक्ष अश्विनीकुमार उपाध्ये, उपाध्यक्ष महेश लेले, मुख्य कार्यकारी अधिकारी गिरीश सरदेशपांडे उपस्थित

टिळक स्मारक मंदिर, पुणे : संपदा सहकारी बँकेच्या सुवर्ण महोत्सवी वर्षाच्या शुभारंभानिमित्त तयार केलेल्या बोधचिन्हाचे देवेंद्र फडणवीस यांच्या हस्ते उद्घाटन करण्यात आले. या वेळी (डावीकडून) अश्विनकुमार उपाध्ये, सुरेश जाधव, चंद्रकांत पाटील, शंकर अभ्यंकर, फडणवीस, महेश लेले, अतुल खिरवाडकर उपस्थित होते.

होते. या वेळी बँकेने तयार केलेल्या बोधचिन्हाचे आणि आर्थिक साक्षरता अभियान पुस्तिकेचे प्रकाशन करण्यात आले.

फडणवीस म्हणाले, 'महाराष्ट्राच्या विकासात सहकारी संस्थांचा मोठा वाटा आहे. या संस्थांच्या माध्यमातून विकास झाला. व्यावसायिक आणि आंतरराष्ट्रीय बँकांशी स्पर्धा करताना

सहकारी बँका टिकतील की नाही, अशी भीती अनेकांना होती. परंतु, अनेक सहकारी बँकांनी प्रगती केली आहे.' संपदा बँकेने सुरू केलेल्या महिला सक्षमीकरण आणि आर्थिक साक्षरता अभियानाचे फडणवीस यांनी कौतुक केले.

डॉ. अभ्यंकर म्हणाले, 'सावकारांना पर्याय म्हणून बँकिंग

व्यवस्था निर्माण झाली. ती मजबूत व्हायची असेल तर देशातील प्रत्येक नागरिक आर्थिक साक्षर होणे गरजेचे आहे.'

या वेळी जाधव, खिरवाडकर यांनी मनोगत व्यक्त केले. उपाध्ये यांनी प्रास्ताविक केले. स्नेहल दामले यांनी सूत्रसंचालन केले. सरदेशपांडे यांनी आभार मानले.

Date	7.8.2023	Page No	1 (C)
Newspaper Name	Lokmat		

दादा योग्य जागी बसलात; पण जरा उशिरा आलात !

अजित पवारांना उद्देशून अमित शाह यांचे जाहीर वक्तव्य

लोकमत न्यूज नेटवर्क
पिंपरी : महाराष्ट्रातील कॅबिनेटमध्ये फूट
खुन एक गट भाजपबरोबर
गेल्यानेच केंद्रीय गृहमंत्री अमित
शाह, उपमुख्यमंत्री अजित पवार
यांच्या उपस्थितीत चिंचवड येथे
पहिला जाहीर कार्यक्रम झाला.
त्याचा उल्लेख करीत शाह म्हणाले,
'खूप काळानंतर तुम्ही योग्य ठिकाणी
बसला आहात. तुमच्यासाठी हीच
जागा योग्य होती, पण तुम्ही उशीर
केलात.' त्यावर पवार यांनी थेट हात
जोडून दाद दिली.

सहकार विभागाच्या
कार्यक्रमासाठी अमित शाह पिंपरी-
चिंचवडमध्ये आले होते.
व्यासपीठावर मुख्यमंत्री एकनाथ
शिंदे, उपमुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस,
उपमुख्यमंत्री अजित पवार,
सहकारमंत्री दिलीप वळसे पाटील,
मंत्री चंद्रकांत पाटील होते.

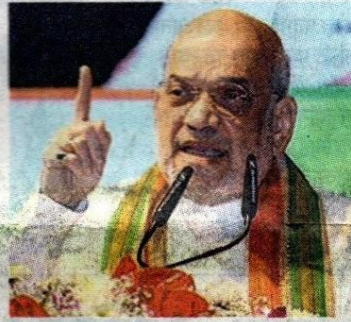
शाह यांनी सुरुवातीलाच
उपमुख्यमंत्री झाल्याबाबत पवार

लोकमत, 7/8/23, p-145 (C)
इथेनॉलनिर्मिती करा; पैसे केंद्र सरकार देईल

एकट्या महाराष्ट्रात ४२
टक्के सहकारी संस्था
आहेत. एकीकडे देश, तर
एकीकडे महाराष्ट्र असे
चित्र आहे. सहकार क्षेत्रात
पारदर्शकता
आणण्यासाठी
डिजिटलायझेशन केले
आहे. रविचारी सकाळी
मुख्यमंत्री आणि
उपमुख्यमंत्री यांची बैठक
घेतली. इथेनॉल

बनविणार नाही, असा एकही साखर कारखाना महाराष्ट्रात असू नये, राज्यात
सर्वच कारखान्यांनी इथेनॉलनिर्मिती प्रकल्प उभारावेत, त्यांना केंद्र सरकार
मदत करेल, असे आश्वासन अमित शाह यांनी दिले. सहकारी साखर
कारखान्यांना उभारी देण्यासाठी केंद्र सरकारकडून तत्पर निधी दिला जाईल,
असेही त्यांनी सांगितले. -संबंधित वृत्त/५

याना शुभेच्छा दिल्या. शाह म्हणाले,
'दादा उपमुख्यमंत्री झाल्यानंतर मी
पहिल्यांदा पुण्यात आलो आहे. मी
पहिल्यांदा त्यांच्यासोबत

व्यासपीठावर बसलो आहे. पवार
यांना सांगू इच्छितो की खूप
काळानंतर तुम्ही योग्य ठिकाणी
बसला आहात.

इकडे कशासाठी आलो?
पवारांनी सांगूनच टाकले

■ उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांनी
भाजपबरोबर कशासाठी आलो आहे, हे
सांगून टाकले. पवार म्हणाले,
महाराष्ट्राचे भले फक्त आणि फक्त
पंतप्रधान नरेंद्र मोदी आणि अमित शाहच
करू शकतात.

■ केंद्रात सहकार विभाग निर्माण
करण्यासाठी आम्ही बावीस वर्षे प्रयत्न
करत होतो. कोणीही डेरिंग केलं
नाही. डेरिंग फक्त अमित शाह यांनी
करण दाखवले. म्हणूनच आज सहकार
क्षेत्रात मोठी क्रांती होत आहे.

■ फक्त मोदी आणि शाह हे दोघेच
देशाचे नेतृत्व करू शकतात. त्यामुळे मी
मोठा निर्णय घेतला आहे.

■ अमित शाहकडून सहकारात मोठे
बदल झाले आहेत. शाह यांना
महाराष्ट्र खूप चांगला कळतो.

- देवेंद्र फडणवीस,
उपमुख्यमंत्री

Date	7.8.2023	Page No	5 (C)
Newspaper Name	Lokmat		

राज्यात सर्वच कारखान्यांनी इथेनॉलनिर्मिती प्रकल्प उभारावेत

अमित शाह : इथेनॉलनिर्मितीसाठी कारखान्यांना मदत

लोकमत न्यूज नेटवर्क

पिंपरी : सहकार क्षेत्राच्या माध्यमातून गरिबाला एक व्यासपीठ मिळावे, यासाठी सहकार खाते निर्माण केले आहे. एकट्या महाराष्ट्रात ४२ टक्के सहकारी संस्था आहेत. एकीकडे देश, तर एकीकडे महाराष्ट्र असे चित्र आहे. सहकार क्षेत्रात पारदर्शकता आणण्यासाठी डिजिटलायझेशन केले आहे. रविवारी सकाळी मुख्यमंत्री आणि उपमुख्यमंत्री यांची बैठक घेतली. राज्यात सर्वच कारखान्यांनी इथेनॉलनिर्मिती प्रकल्प उभारावेत, त्यांना केंद्र सरकार मदत करेल, असे आश्वासन केंद्रीय गृहमंत्री आणि सहकारमंत्री अमित शाह यांनी चिंचवड येथे केले.

केंद्र सरकारच्या सहकार मंत्रालयाच्या वतीने चिंचवड येथील प्रा. रामकृष्ण मोरे प्रेक्षागृहातील बहुराज्यीय सहकारी संस्थांसाठीच्या डिजिटल पोर्टल उद्घाटनप्रसंगी शाह बोलत होते. व्यासपीठावर केंद्रीय सहकार राज्यमंत्री

केंद्रीय सहकारमंत्री शाह म्हणाले

- कॉर्पोरेट सेक्टरसाठी जी व्यवस्था आहे तीच सहकारासाठी तयार केली आहे. साखर कारखान्यांच्या समस्या वर्षानुवर्षे सुटत नव्हत्या. आपण त्या अल्पावधीत सोडवल्या. आता सरकार टॅक्स लावणारच नाही, त्यामुळे चिंता नाही. सहकारी साखर कारखान्यांना उभारी देण्यासाठी केंद्र सरकारकडून तत्पर निधी दिला जाईल.
- पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी 'सहकारातून समृद्धीकडे'चा संकल्प घेतला आहे. गरिबांच्या प्राथमिक गरजा असतात. त्यांच्या इच्छा आजपर्यंत पूर्ण झाल्या नव्हत्या. नऊ वर्षांत देशातील साठ कोटी गरीब मंडळींना सहकार क्षेत्रातून मदत केली आहे. गरिबांसाठी घर, वीज, शौचालय, बँक खाते अशा सर्व गरजा मोदींनी पूर्ण केल्या आहेत.
- गुजरातमधील ३६ लाख महिला १०० रुपयांपेक्षा कमी गुंतवणूक करून कोट्यवधींचा फायदा अमूलच्या माध्यमातून कमावत आहेत.
- सहकार क्षेत्राच्या माध्यमातून गरिबाला एक व्यासपीठ मिळावे यासाठी सहकार खाते निर्माण केले आहे. एकट्या महाराष्ट्रात ४२ टक्के सहकारी संस्था आहेत. एकीकडे देश तर एकीकडे महाराष्ट्र असे चित्र आहे. सहकार क्षेत्रात पारदर्शकता आणण्यासाठी डिजिटलायझेशन केले आहे.

बी. एल. वर्मा, मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे, उपमुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस, अजित पवार, राज्याचे सहकार दिलीप वळसे पाटील, महसूलमंत्री राधाकृष्ण विखे

पाटील, पालकमंत्री चंद्रकांत पाटील, सहकार सचिव ज्ञानेशकुमार, विशेष सचिव विजयकुमार, अतिरिक्त सचिव राजेशकुमार आदी उपस्थित होते.

Date	7.8.2023	Page No	1 (C)
Newspaper Name	Navbharat		

समृद्धि से मजबूत सहकारिता

केंद्रीय सहकार संस्था के वेबपोर्टल शुभारंभ करते समय गृहमंत्री का दावा

■ पिंपरी, ब्यूरो. सहकार से समृद्धि तत्व के अनुसार प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी देशभर के सहकार क्षेत्र को मजबूत करने का काम कर रहे हैं. देश के गरीबों के मन में जो सपने थे, उसे पूरा करने का काम प्रधानमंत्री मोदी ने नौ साल से कर रहे हैं. गरीबों को घर, बिजली, सिलिंडर, घर में शुद्ध पानी, शौचालय, चिकित्सा बीमा, मुफ्त अनाज देने का काम प्रधानमंत्री ने किया. जिसके चलते आम लोगों का जीवन स्तर सुधरा है. इन बुनियादी चीजों के लिए लोग रोज जद्दोजहद करते रहते थे. परंतु मोदी ने उन्हें इसकी चिंता से आजाद कर दिया. उनके सपने को पूरा करने में सहकार क्षेत्र क्षुब्ध फायदेमंद साबित होगा. उक्त दावा केंद्रीय गृह एवं सहकार मंत्री अमित शाह ने किया.

नियुक्ति में भाई-भतीजावाद नहीं चलेगा

देश के 1555 कोऑपरेटिव सोसाइटियों में से 42 फीसदी सोसाइटियां अकेले महाराष्ट्र में हैं. इसके कारण पोर्टल से सर्वाधिक फायदा महाराष्ट्र का होगा. राज्य

के सहकार कार्यालय भी संगणकीकृत हो रहे हैं. सहकारिता आंदोलन पारदर्शिता के बिना आगे नहीं बढ़ेगा. पारदर्शी व्यवस्था से समाज के 60 करोड़ लोग जुड़ेंगे. शाह ने कहा कि इफको, क्रिप्रो, नाफेड, अमूल दूध सहकार के दम पर ही बड़े हुए हैं. मल्टी स्टेट को ऑपरेटिव सोसायटी कानून में संशोधन किए गए हैं. नए सुधार के अनुसार सहकारी क्षेत्र में अब वसीलाबाजी नहीं चलेगा. भाई-भतीजावाद नहीं चलेगा. मेरिट के हिसाब से नियुक्ति होगी. हरेक तहसील में सहकार विभाग के स्टोरेज केंद्र शुरू किए जाएंगे.

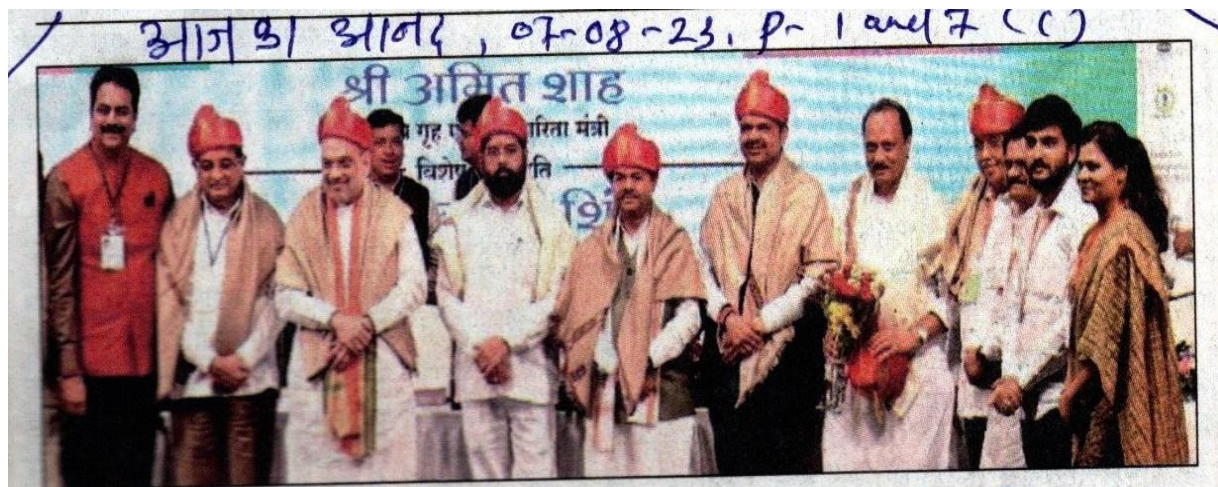
सहकार का संस्कार महाराष्ट्र से पूरे देश में फैला

■ केंद्रीय सहकार संस्था के वेबपोर्टल शुभारंभ केंद्रीय गृह मंत्री अमित शाह के हाथों हुआ. इस समय राज्य के मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे, उपमुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस, अजीत पवार, राज्य के सहकार मंत्री दिलीप वलसे पाटिल, जिले के पालकमंत्री चंद्रकांत पाटिल, राधाकृष्ण विखे पाटिल आदि उपस्थित थे.

■ अमित शाह ने कहा कि महाराष्ट्र से सहकार का संस्कार पूरे देशभर में फैला. उन्होंने कहा कि विठ्ठलराव विखे पाटिल, धनंजय गाडगील, वैकुंठभाई मेहता आदि ने सहकार आंदोलन को मजबूत किया.

■ इसे आदर्श मान कर देशभर में यह आंदोलन आगे बढ़ा. सहकार मंत्रालय का पूरा कामकाज डिजिटल हो रहा है. सहकार से संबंधित किसी भी काम के लिए किसी को कहीं जाने की नौबत नहीं आएगी. कार्यालय में बैठकर सहकार से संबंधित सभी चीजें लोग कर सकेंगे.

Date	7.8.2023		
Newspaper Name	Aaj ka Anand	Page No	1 (C)

आधुनिकता, जवाबदेही व पारदर्शिता सहकारिता के 3 स्तंभ

सीआरसीएस के डिजिटल पोर्टल के लोकार्पण अवसर पर गृहमंत्री अमित शाह ने कहा

चिंचवड़, 6 अगस्त

(आज का आनंद न्यूज नेटवर्क)

छोटी-छोटी पूंजी वाले अनेक लोगों को एकत्रित करके बड़ा उद्यम स्थापित करना ही सहकारिता है. सहकारिता से समृद्धि का मतलब ही छोटे व्यक्तियों को देश की आर्थिक प्रगति के लिए मंच देना है. सहकारिता आंदोलन को आगे बढ़ाने के लिए आधुनिकता, जबाबदेही और पारदर्शी व्यवस्था ही लोगों को जोड़ सकती है.

यह विचार केंद्रीय गृह एवं सहकारिता

■ बोले- पारदर्शी व्यवस्था ही लोगों को जोड़े रख सकती है, अगले पांच सालों में तीन लाख नई मल्टीस्टेट को-ऑपरेटिव सोसायटी बनाएंगे, महाराष्ट्र में शुगर फैक्ट्री में इथेनॉल का उत्पादन शुरू किया जाए

मंत्री अमित शाह ने व्यक्त किए. वे चिंचवड़ स्थित रामकृष्ण मोरे सभागृह में रविवार को केंद्रीय पंजीयक कार्यालय (सीआरसीएस) के डिजिटल पोर्टल के शुभारंभ अवसर पर बोल रहे थे. महाराष्ट्र के भूतपूर्व सहकार मंत्री हर्षवर्धन पाटिल के साथ शुगर मिलों की ओर से अमित

शाह का स्वागत किया गया.

इस अवसर पर डिजिटल पोर्टल विकसित करने में योगदान देने वाले युवा निशांत शर्मा, अनिरुद्ध माने और साकेत गोटे का सम्मान अमित शाह द्वारा किया गया.

(विस्तृत खबर पेज 7 पर)

Date	7.8.2023	Page No	7 (C)
Newspaper Name	Aaj ka Aanand		

esajkaanand.com | facebook.com/aajkaanandnindr

आजादी के बाद अब गरीबों के सपने हो रहे पूरे

केंद्र ने प्रति व्यक्ति पांच किलो अनाज दिया व साठ करोड़ लोगों के बैंक खाते भी खुलवाए : अमित शाह

(पेज 1 से आगे)

अमित शाह ने कहा कि केंद्र सरकार ने प्रति व्यक्ति पांच किलो अनाज भी दिया है और साठ करोड़ व्यक्तियों के बैंक खाते खुलवाए. आजादी के बाद गरीबों के सपने पूरे होने में 75 साल लगे हैं. 9 सालों में यह काम प्रधानमंत्री मॉडर्न मोदी के नेतृत्व में हुआ है. अब गरीब व्यक्तियों की चिंताएं भी समाप्त करने का काम हो रहा है. अब गरीबों को कुछ कार्य और उद्यम करना चाहता है. पूंजी के बिना वह क्या काम करेगा.

इसका एकमात्र जवाब सहकारिता है. सहकारिता आंदोलन का मतलब है कि छोटी-छोटी पूंजीवाले लोगों को इकट्ठा करना बड़ा उद्योग स्थापित करना ही सहकारिता है. छोटे-छोटे लोगों के साथ देशभर में सैकड़ों श्वकर कारखाने स्थापित हुए. गुजरात में त्रिभुवनदास पेटेल ने दुग्ध क्रांति की. 36 लाख महिलाओं लोगों ने 100 रुपए का इन्वेस्ट किया. वहीं अमूल को-ऑपरेटिव आज साठ करोड़ रुपए का मुनाफा कमा रही है. सहकारिता का मतलब यही है कि छोटे-छोटे व्यक्ति को देश के आर्थिक क्षेत्र में योगदान में सहभागी करना है, इसलिए सहकारिता मंत्रालय की स्थापना की गई है. इस नए पोर्टल से देश की 1555 मल्टीस्टेट को-ऑपरेटिव सोसायटियों को फायदा मिलेगा. सहकारिता के क्षेत्र में महाराष्ट्र का योगदान ज्यादा है.

देश की कुल सोसायटियों में से 42 प्रतिशत सोसायटी अकेले महाराष्ट्र में है. देश के विकास में सहकारिता का योगदान सबसे बड़ा है. इसलिए सहकारी सोसायटियों का भी कम्प्यूटराइजिंग हम करने जा रहे हैं. इसके तहत 8 लाख सोसायटियों का कम्प्यूटराइजेशन किया जाएगा. इसके बाद ही काम में गति आएगी. उन्होंने कहा कि सहकारिता आंदोलन आधुनिकता, पारदर्शिता और जवाबदेही के बिना देश आगे नहीं बढ़ सकता है. सहकारिता आंदोलन की स्वीकृति बढ़ाने के लिए पारदर्शी व्यवस्था चाहिए. यह पारदर्शी व्यवस्था ही लोगों को जोड़ सकती है. हमने सफलता की गाथा नटिया का गायन रची है. अमित शाह ने कहा कि

दुनिया की सबसे बड़ी भंडारण की व्यवस्था केंद्र सरकार बना रही

मल्टीस्टेट को-ऑपरेटिव एक्ट में भी संशोधन किया गया. 2 अगस्त को कानून पारित हुआ. राष्ट्रपति के हस्ताक्षर के बाद 4 अगस्त को नोटिफिकेशन आया. संसद के दोनों सदन में पारित होने के बाद कानून आया. मल्टीस्टेट को-ऑपरेटिव एक्ट में नए आयाम रखे हैं. व्यापार की सुगमता, चुनाव आयोग जैसी इंडिपेंडेंट बॉडी बनाई, नियमों में बदलाव किया है. ऑडिट की व्यवस्था, सूचना का अधिकार लागू किया है. वैसे ही कोई अपने भाई-भतीजे को नौकरी नहीं देगा. जिसमें क्वालिटी है ऐसे युवाओं को को-ऑपरेटिव आंदोलन में सहभागी करने की व्यवस्था की गई है. दुनिया की सबसे बड़ी भंडारण की व्यवस्था सरकार बना रही है. सहकारिता विश्वविद्यालय हम बना रहे हैं. तीन

मल्टीस्टेट सोसायटी भी केंद्र सरकार बना रही है. इसके साथ ही जहां-जहां किसान आर्गेनिक खेती कर रहा है उसका मुनाफा किसानों को मिले यह काम केंद्र सरकार करेगी पहले को-ऑपरेटिव सोसायटी के साथ सोतेला व्यवहार होता था लेकिन अब कापरेट के लिए जो व्यवस्था की गई है वही व्यवस्था को-ऑपरेटिव को मिलेगी. महाराष्ट्र में भी एथेनॉल का उत्पादन होना चाहिए. केंद्र सरकार सहयोग करेगी. अमित शाह ने कहा कि महाराष्ट्र देश भर में सहकारिता की राजधानी रहा है. महाराष्ट्र से ही सहकारिता के संस्कार देश भर में पहुंचे हैं. विटठलराव विखे पाटिल, धनंजय राव गाडगिल और वैकुंठ भाई मेहता आदि सहकार महर्षियों ने सहकारिता के क्षेत्र में विशेष योगदान दिया है.

पिछले 70-75 साल में सिर्फ 93 पैक्स स्थापित हुए थे. अगले पांच साल में हमने देश में तीन लाख नए प्राइमरी एग्रीकल्चरल क्रेडिट सोसायटी पैक्स स्थापित किए हैं. अगले पांच सालों में हमने देश में तीन लाख नए प्राइमरी एग्रीकल्चरल क्रेडिट सोसायटी पैक्स बनाने का लक्ष्य रखा है. सहकारिता आंदोलन को हर गांव तक पहुंचाने को हर गांव तक पहुंचाने का काम भाजपा की सरकार करेगी. उन्होंने कहा कि पैक्स अभी कॉमन सर्विस सेंटर है. वहां जन्म-मृत्यु का सर्टिफिकेट मतदाता सूची देख पाएंगे. केंद्र और राज्य सरकारों की 300 से ज्यादा योजना देख पाएंगे. दवाई की दुकान भी होगी, गैस का वितरण पेट्रोल पंप भंडारण का भी काम पैक्स करेंगे.

इसी को मॉडल मानकर सहकारिता का आंदोलन आगे बढ़ा है. सहकारिता को गजरा

अजीत दादा आप सही जगह बैठे हो : अमित शाह

केंद्रीय गृह एवं सहकारिता मंत्री अमित शाह ने अजीत पवार को कहा कि 'अजीत दादा आपके उपमुख्यमंत्री बनने के बाद पहली बार मैं और आप एक साथ मंच पर आए हैं' में अजीत दादा को कहना चाहता हूं कि दादा आप बहुत समय के बाद सही जगह पर बैठे हो. यही आपकी सही जगह है लेकिन आपने आने में बहुत देर कर दी.

महाराष्ट्र और कर्नाटक ने दिशा देने का कार्य किया है. एक प्रकार से पुराने महाराष्ट्र में सहकारिता क्षेत्र का विकास हुआ है. इसलिए सेंट्रल रजिस्ट्रार ऑफ कोऑपरेटिव सोसायटी (सीआरसीएस) का संपूर्ण कार्य अब डिजिटल हो रहा है. इसलिए पुणे में ही पोर्टल का उद्घाटन करने का कार्यक्रम रखा गया है. अब कोई भी सोसायटी अपने ऑफिस से ही ऑनलाइन कार्य कर सकती है. रजिस्ट्रेशन, ऑडिटिंग और चुनाव की प्रक्रिया डिजिटल और पत्रिशन इन सभी

कार्यक्रमों को एक जगह एकीकृत करके पोर्टल बनाया गया है. उन्होंने कहा कि प्रधानमंत्री ने सहकार से समृद्धि का विचार रखा है. उन्होंने गृह अध्ययन के साथ यह विचार रखा है. उन्होंने देश के साठ करोड़ गरीबों के लिए योजना बनाई है. पिछले 9 सालों में गरीब व्यक्तियों के लिए कार्य किया. घर, बिजली, गैस सिलेंडर और शौचालय और स्वास्थ्य, पीने का पानी गरीबों के घर तक पहुंचाया. इस अवसर पर केंद्रीय सहकारिता राज्यमंत्री

केंद्र सहकारिता को लेकर गंभीर : सीएम एकनाथ शिंदे

मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे ने कहा कि केंद्र सरकार सहकारिता के क्षेत्र को बहुत ही गंभीरता से देख रही है. एनडीए में शामिल सभी दलों को जोड़ कर देश के हिंदू में काम करना ही सहकारिता कहा जाता है. यह विशेषता अमित शाह में है. उनके कारण सहकारिता क्षेत्र में नई चेतना जागृत हुई है. नए पोर्टल के कारण जनता, किसानों के क आसानी से होंगे. राज्य के पश्चिम में सभी क्षेत्रों का विकास सहकारिता से हुआ है. रा. में दो लाख 20 हजार सहकारी संस्था हैं. पांच करोड़ 28 लाख सदस्य को-ऑपरेटिव क्षेत्र में हैं पैक्स इस मुवमेंट का बड़ा आधार हैं. देश में सबसे ज्यादा 21 हजार पैक्स केवल महाराष्ट्र में हैं. किसान को केंद्र बिंदु मानते हुए ग्रामीण अर्थव्यवस्था को सक्षम करने का काम केंद्रीय गृहमंत्री अमित शाह नेतृत्व में चल रहा है. सहकार से समृद्धि केंद्र प्रधानमंत्री ने दिया है और सहकारिता क्षेत्र में आमूलचूल परिवर्तन हो रहा है. केवल 25 महीनों में 45 निर्णय ऐसे लिए हैं जिस सहकारिता क्षेत्र में पारदर्शिता आ रही है.

बी.एल.वर्मा, मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे, उपमुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस, उपमुख्यमंत्री अ. पवार, सहकार मंत्री दिलीप वलसे पाटिल, उ एवं तत्कालीन शिक्षामंत्री चंद्रकांत पाटिल, रा. मंत्री राधाकृष्ण विखे पाटिल, केंद्रीय सहकारी सचिव ज्ञानेश्वर कुमार, विशेष सचिव एवं रजि. विजय कुमार, राज्य सहकारिता अतिरिक्त म. सचिव राजेश कुमार और वैकुण्ठ मेहता सहका. प्रबंध संस्था की डायरेक्टर डॉ. हेमा यादव उपस्थित थीं.

Date	7.8.2023	Page No	7 (C)
Newspaper Name	Aaj ka Aanand		

आज का आनंद, 7/8/23, P-7(C) सहकारी शक्कर कारखानों की बड़ी राहत : अजीत पवार

डिप्टी सीएम ने कहा-गन्ना उत्पादकों व चीनी मिलों की समस्या को हल करने में मिली मदद

पिंपरी, 6 अगस्त (आज का आनंद न्यूज नेटवर्क)

उपमुख्यमंत्री अजीत पवार ने कहा कि शक्कर उद्योग पिछले 22 वर्षों से इन्कम टैक्स से संबंधित समस्या का सामना कर रहा था. इससे सहकारी चीनी मिलों (शक्कर कारखानों) के बंद होने की आशंका पैदा हो गई. राज्य की शुगर फैक्ट्रियों को लगातार इन्कम टैक्स विभाग से नोटिस मिल रहे थे. केंद्र सरकार द्वारा सहकारी क्षेत्र को आगे बढ़ाने के लिए सहकारी विभाग की स्थापना के बाद अमित शाह ने गन्ना उत्पादकों और चीनी मिलों की समस्या को हल करने के लिए इन्कम टैक्स के मुद्दे को हल किया है. केंद्रीय गृह व सहकारिता मंत्री अमित शाह ने केंद्रीय सहकारी संस्था रजिस्ट्रार कार्यालय के डिजिटल पोर्टल का उद्घाटन किया. इसी कार्यक्रम में उपमुख्यमंत्री बोल रहे थे.

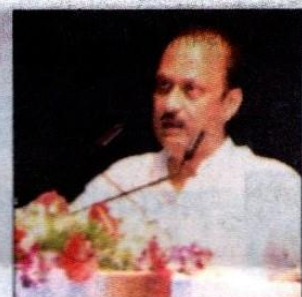
कार्यक्रम में मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे, केंद्रीय सहकारिता राज्यमंत्री बी.एल. वर्मा, उपमुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस, राजस्व मंत्री राधाकृष्ण विखे पाटिल, सहकारिता मंत्री दिलीप वलसे पाटिल, पालक मंत्री चंद्रकांत पाटिल, केंद्रीय सहकारिता सचिव ज्ञानेश कुमार, विशेष सचिव व केंद्रीय रजिस्ट्रार विजय कुमार, राज्य सहकारिता विभाग के अतिरिक्त मुख्य सचिव राजेश कुमार आदि उपस्थित थे.

विशेष सचिव विजय कुमार ने अपने प्रास्ताविक भाषण में कहा, आज का कार्यक्रम बहुराज्यीय सहकारी समितियों के लिए महत्वपूर्ण है. लंबे समय से लंबित बहुराज्य सहकारी समिति अधिनियम (एमएससीएस एक्ट) 2 अगस्त से लागू हो गया है. इस एक्ट से जुड़े नियम 4 अगस्त से लागू हो गए हैं और आज इससे जुड़े पोर्टल का उद्घाटन हुआ. उन्होंने विश्वास व्यक्त किया कि इससे बहुराज्य सहकारी समितियों का कामकाज और अधिक सुचारू हो जाएगा.

इस मौके पर राष्ट्रीय चीनी महासंघ (नेशनल शुगर फेडरेशन) की ओर से सहकारिता मंत्री अमित शाह का अभिनंदन किया गया.

सहकारी क्षेत्र में अच्छे बदलाव किए

उपमुख्यमंत्री अजीत पवार ने कहा कि प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी के 'सहयोग से समृद्धि' के उद्देश्य को पूरा करने के लिए सहकारिता मंत्री के मार्गदर्शन में सहकारी क्षेत्र में कई अच्छे बदलाव हो रहे हैं.

ये बदलाव देश के व्यापक हित को ध्यान में रखते हुए सहकारी क्षेत्र के सदस्यों की सहमति से किए जा रहे हैं. देश में सहकारिता का 120 वर्षों का इतिहास है. ग्रामीण क्षेत्रों में घर-घर तक सहकारिता पहुंची है. सहकारी समितियों ने ग्रामीण क्षेत्रों के विकास में योगदान दिया है. पहली बार केंद्रीय स्तर पर सहकारिता मंत्रालय बनाने का निर्णय स्वागतयोग्य है. सहकारिता मंत्रालय के हर प्रयास को राज्य द्वारा समर्थन दिया जाएगा. महाराष्ट्र और गुजरात ने सहकारिता के क्षेत्र में अच्छा प्रदर्शन किया है. बहुराज्य सहकारी समितियों के लिए बनाया गया पोर्टल उपयोगी होगा और सहकारी क्षेत्र की समस्याओं के समाधान में मदद करेगा. उन्होंने विश्वास व्यक्त किया कि सहकारी क्षेत्र आत्मविश्वास के साथ आगे बढ़ेगा और नागरिकों के जीवन में बदलाव लाने में सहायक होगा.

साथ ही इस डिजिटल पोर्टल के लिए योगदान देने वाले छात्रों को मुख्यमंत्री द्वारा विशेष प्रमाणपत्र देकर सम्मानित किया गया. कार्यक्रम में बड़ी संख्या में सहकारी क्षेत्र के गणमान्य लोग उपस्थित थे.

Date	7.8.2023	Page No	7 (C)
Newspaper Name	Aaj ka Aanand		

आज का आनंद, 7/8/23, P-7 (C)

कृषि व्यवसाय का आदर्श मॉडल राज्य में बनेगा

डिजिटल पोर्टल के उद्घाटन कार्यक्रम में उपमुख्यमंत्री फडणवीस ने कहा

पिंपरी, 6 अगस्त
(आज का आनंद न्यूज नेटवर्क)

उपमुख्यमंत्री देवेन्द्र फडणवीस ने कहा कि केंद्र और राज्य सरकार की योजनाओं को एकीकृत करके राज्य में सहकारी समितियों के विकास को बढ़ावा दिया जाएगा. महाराष्ट्र ने विश्व बैंक के सहयोग से स्मार्ट प्रोजेक्ट शुरू किया है. 10 हजार गांवों में पैक्स को कृषि व्यवसाय संस्था में तब्दील किया जा रहा है. उन्हें प्रशिक्षण देकर, वितरण शृंखला का हिस्सा बनाकर सशक्त बनाने की कोशिश की जा रही है. महात्मा गांधी और संत तुकड़ोजी महाराज का ग्रामस्वराज्य का सपना साकार होगा. फडणवीस ने राय व्यक्त की कि इसके जरिए देश में पहली बहुउद्देशीय कृषि व्यवसाय संस्था का आदर्श मॉडल महाराष्ट्र में तैयार किया जायेगा. केंद्रीय गृह, सहकारिता मंत्री अमित शाह ने केंद्रीय सहकारी संस्था रजिस्ट्रार कार्यालय के डिजिटल पोर्टल का उद्घाटन किया. इस कार्यक्रम में उपमुख्यमंत्री बोल रहे थे.

इस मौके पर मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे, केंद्रीय सहकारिता राज्यमंत्री बी.एल. वर्मा, उपमुख्यमंत्री अजीत पवार, राजस्व मंत्री राधाकृष्ण विखे पाटिल, सहकारिता मंत्री दिलीप वलसे पाटिल, पालक मंत्री चंद्रकांत पाटिल, केंद्रीय सहकारिता सचिव ज्ञानेश

कुमार, विशेष सचिव और केंद्रीय रजिस्ट्रार विजय कुमार, राज्य सहकारी विभाग के अतिरिक्त मुख्य सचिव राजेश कुमार आदि उपस्थित थे.

फडणवीस ने कहा, महाराष्ट्र में पहले सहकारिता की नींव रखी गई और फिर देश में. महाराष्ट्र में सहकारिता अधिकतम ग्राम स्तर तक पहुंची. महाराष्ट्र ने एक ऐसी व्यवस्था बनाई जहां सहकारिता से समृद्धि आ सकती है. इसने महाराष्ट्र में एक बड़ा सहकारी क्षेत्र तैयार किया. इसके चलते केंद्र ने सहकारी क्षेत्र के लिए नया कानून बनाया और कानून के तहत सहकारी समितियों को ग्रामीण स्तर तक ले जाने की व्यवस्था स्थापित की. इस प्रणाली को डिजिटल पोर्टल के माध्यम से सभी के लिए आसानी से उपलब्ध कराने के लिए एक आधुनिक, उपयोगकर्ता-अनुकूल पोर्टल बनाया गया. इस पोर्टल का शुभारंभ सहकारिता के

गांव की समृद्धि तक पहुंचने हेतु सहकारी क्षेत्र मजबूत करना जरूरी
केंद्र सरकार ने सहकारी समितियों को मजबूत करने के लिए एक कार्यक्रम चलाया है. नए कानून के जरिए बहुराज्य सहकारी समितियों को पारदर्शी कामकाज में मदद मिलेगी. आम आदमी का पैसा न हूबे, इसका भी ख्याल रखा गया है. फडणवीस ने यह भी कहा कि गांव की समृद्धि तक पहुंचने के लिए सहकारी क्षेत्र को मजबूत करने की जरूरत है.

तीर्थक्षेत्र महाराष्ट्र में होना खुशी की बात है. केंद्र में सहकारिता मंत्रालय बनने के बाद मंत्री अमित शाह ने शक्कर कारखानों पर इन्कम टैक्स लगाने की नीति को बदलकर किसानों को राहत देने का काम किया. स्वयं सहकारी क्षेत्र में अच्छा काम करने के कारण उन्होंने वर्षों से चली आ रही समस्या का समाधान किया, क्योंकि वे इस क्षेत्र से भली-भांति परिचित हैं. एनसीडीसी के माध्यम से शक्कर कारखानों की मदद और शक्कर उद्योग के संदर्भ में अच्छे निर्णय लिये गये. उन्होंने यह भी कहा कि इस मौके पर सहकारिता विभाग की संवेदनशीलता देखने को मिली.

Date	7.8.2023	Page No	3 (C)
Newspaper Name	Maharashtra Times		

अमित शहांकडून सहकारात अनेक क्रांतिकारक निर्णय

मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांचे प्रतिपादन

म. टा. प्रतिनिधी, पिंपरी

एकनाथ शिंदे

‘दोन वर्षांपूर्वी केंद्रात सहकार मंत्रालयाची स्थापना झाली. त्या वेळी हे मंत्रालय काय करणार, याबाबत अस्पष्टता होती. या मंत्रालयाची जबाबदारी अमित शहा यांच्याकडे देण्यात आली. तेव्हापासून त्यांनी सहकारात अनेक क्रांतिकारक निर्णय घेण्याचे धाडस केले आहे. केंद्र सरकारच्या धोरणामुळे सहकाराला चालना मिळत आहे,’ असे प्रतिपादन मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे

यांनी व्यक्त केले.

केंद्रीय गृह व सहकारमंत्री अमित शहा यांच्या हस्ते सहकारी संस्था कार्यालयाच्या वेब पोर्टलचे उद्घाटन चिंचवड येथे करण्यात आले. त्या वेळी मुख्यमंत्री शिंदे बोलत होते.

मुख्यमंत्री म्हणाले, ‘केंद्र सरकार सहकार विभागाकडे गांभीर्याने पाहत आहे. सहकार विभागाच्या नव्या पोर्टलमुळे जागरूकता निर्माण होणार आहे. शेतकऱ्यांनाही फायदा होणार आहे. राज्याच्या विकासात सहकार क्षेत्राचे मोठे योगदान लाभले आहे. राज्यातील विशेषतः पश्चिम महाराष्ट्रातील सर्व क्षेत्रांचा विकास सहकाराच्या माध्यमातून झाला आहे. आज राज्यात जवळपास दोन लाख २० हजार सहकारी संस्था आहेत. कारखान्यांचा १० हजार कोटींचा कर माफ करण्याचा निर्णय शहांनी घेतला असून त्यांचे नेतृत्व सहकार विभागासाठी वरदान ठरत आहे.’

महाराष्ट्र सहकाराची पंढरी : देवेंद्र फडणवीस

देवेंद्र फडणवीस

‘महाराष्ट्रात सहकाराची मुहुर्तमेढ रोवली गेली. देशामध्ये सर्वाधिक सहकार हा गाव पातळीपर्यंत जर कुठे पोहोचला असेल, तर तो महाराष्ट्रात पोहोचला. सहकारातून समृद्धी येऊ शकते. असा प्रकारची व्यवस्था महाराष्ट्राने उभी केली आणि त्यातूनच एक मोठे सहकार क्षेत्र राज्यामध्ये निर्माण झाले. हा कार्यक्रम शहा दिल्लीत किंवा गुजरातमध्ये करू शकले असते. पण, महाराष्ट्र ही सहकाराची पंढरी आहे. त्यामुळे महाराष्ट्रात आणि त्यातही पुण्यात हा कार्यक्रम घेण्याचा निर्णय घेतला,’ असे सांगत उपमुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी अमित शहा यांचे आभार मानले.

Date	7.8.2023	Page No	3 (C)
Newspaper Name	Maharashtra Times		

विकासामध्ये सहकारी संस्थांचा वाटा

उपमुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांचे मत

म. टा. प्रतिनिधी, पुणे

'अडचणीच्या काळात आपल्या पाठीशी उभ्या राहतील, या विश्वासामुळेच सर्वसामान्यांना सहकारी बँका आधार वाटतात,' असे मत उपमुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी रविवारी व्यक्त केले. 'त्याचबरोबर राज्याच्या विकासामध्ये सहकारी संस्थांचा वाटा मोठा आहे. सहकारी संस्थांच्या माध्यमातून विकास तळागाळापर्यंत पोहोचविला पाहिजे,' अशी अपेक्षाही त्यांनी व्यक्त केली.

संपदा सहकारी बँकेच्या सुवर्णमहोत्सवी वर्षाच्या शुभारंभानिमित्त आयोजित 'सुवर्णमहोत्सवी संपदा' कार्यक्रमात फडणवीस बोलत होते. पालकमंत्री चंद्रकांत पाटील, विद्यावाचस्पती डॉ. शंकर अभ्यंकर, राष्ट्रीय स्वयंसेवक संघाचे महाराष्ट्र प्रांत संघचालक सुरेश उर्फ नाना जाधव, नॅशनल को-ऑपरेटिव्ह

संपदा सहकारी बँकेच्या सुवर्णमहोत्सवी वर्षाच्या शुभारंभानिमित्त सुवर्णमहोत्सवी बोधचिन्हाचे अनावरण करण्यात आले. या वेळी (डावीकडून) चंद्रकांत पाटील, डॉ. शंकर अभ्यंकर आणि देवेंद्र फडणवीस.

फायनान्शियल अँड डेव्हलपमेंट कंपनीचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी अतुल खिरवाडकर, बँकेचे अध्यक्ष अश्विनीकुमार उपाध्ये, उपाध्यक्ष महेश लेले, बँकेचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी गिरीश सरदेशपांडे आदी उपस्थित होते. या वेळी सुवर्णमहोत्सवी बोधचिन्ह आणि आर्थिक साक्षरता अभियान

पुस्तिकेचे प्रकाशन करण्यात आले. 'व्यावसायिक आणि आंतरराष्ट्रीय बँकांशी स्पर्धा करताना सहकारी बँका टिकतील की, नाही अशी भीती अनेकांना होती; परंतु संपदा सहकारी बँकेसारख्या अनेक सहकारी बँका केवळ टिकल्याच नाहीत, तर त्यांनी प्रगतीही साधली. बँकेने सर्वसामान्यांना

ऑनलाइन बँकिंग साक्षर बनवावे,' असेही फडणवीस म्हणाले.

'पैशाला धर्माचे अधिष्ठान असेल, तरच त्यातून योग्य मनुष्यनिर्मिती आणि समृद्ध समाज तयार होईल. देशातील प्रत्येक माणूस आर्थिक साक्षर होणे गरजेचे आहे,' असे डॉ. अभ्यंकर म्हणाले.

'बँक व्यवस्थित कार्यरत राहण्यासाठी सभासद, संचालक मंडळ, कर्मचारी आणि कर्जदार हे सक्षम असणे गरजेचे आहे. संपदा बँकेने हे तत्त्व जपल्याने बँकेची भरभराट झाली,' असे जाधव म्हणाले.

बँक चालवणे अतिशय अवघड असून, बँक नफ्यामध्ये चालविणे ही तारेवरची कसरत आहे. त्यात संपदा बँक यशस्वी ठरल्याचे खिरवाडकर म्हणाले. स्नेहल दामले यांनी सूत्रसंचालन केले. गिरीश सरदेशपांडे यांनी आभार मानले. डेक्कन इन्स्टिट्यूट ऑफ कॉमर्स, सीए प्रकाश कुलकर्णी, जी. डी. आपटे अँड कंपनी, सीए विवेक मठकरी, जे. जे. आयटी संस्था आणि बँकेच्या निवृत्त कर्मचारी नंदिनी कुकडे यांचा या वेळी सत्कार करण्यात आला.

पुढारी, 7/8/23, p-148 (C)

इथेनाल प्रकल्प राबवा, हवी तेवढी मदत देऊ

अमित शहा यांची ग्वाही; सीआरसीएसच्या डिजिटल पोर्टलचे उद्घाटन

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा

छोट्या स्वरूपातील गुंतवणुकीच्या आधारे मोठे कार्य उभारण्याचे काम सहकाराच्या माध्यमातून झाले आहे. गरिबांचे प्रगतीचे स्वप्न पूर्ण करण्याचे काम सहकार क्षेत्राने केले आहे. आता महाराष्ट्रातील सर्व साखर कारखान्यांनी इथेनाल प्रकल्प हाती घ्यावेत. त्यांना हवी तेवढी आर्थिक मदत देण्यास केंद्र तयार आहे, अशी स्पष्ट ग्वाही केंद्रीय गृह आणि सहकारमंत्री अमित शहा यांनी रविवारी येथे दिली.

केंद्रीय सहकारी संस्था निबंधक कार्यालयाच्या (सीआरसीएस) डिजिटल पोर्टलचे उद्घाटन शहा यांच्या हस्ते चिंचवड येथील रामकृष्ण मोरे बहुउद्देशीय हॉलमध्ये रविवारी झाले. मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे, केंद्रीय सहकार राज्यमंत्री बी. एल. वर्मा, उपमुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस, उपमुख्यमंत्री अजित पवार, महसूलमंत्री राधाकृष्ण विखे-पाटील, सहकारमंत्री दिलीप वळसे-पाटील, पुण्याचे पालकमंत्री चंद्रकांत पाटील, केंद्रीय सहकार सचिव ज्ञानेश कुमार, विशेष सचिव तथा केंद्रीय निबंधक विजय कुमार, राज्याचे सहकार विभागाचे अतिरिक्त मुख्य सचिव राजेश कुमार आदी उपस्थित होते. डिजिटल पोर्टलचा सर्वाधिक लाभ देशात सर्वात जास्त बहुराज्य सहकारी संस्था असलेल्या महाराष्ट्राला होईल. बहुराज्य सहकारी संस्थांचे कामकाज पाहणाऱ्या केंद्रीय सहकार निबंधकांचे कामकाज पूर्णतः डिजिटल होत आहे. ते १५ टक्के पूर्ण झाल्याचे शहा यांनी सांगितले. पान ८ वर

• ३ लाख नव्या विकास सोसायटीचा उद्दिष्ट
• सहकारातून प्रगतीचे स्वप्न पूर्ण करण्याचे काम
• पोर्टलचा लाभ १,५५५ संस्थांना होणार

केंद्रीय सहकारी संस्था निबंधक कार्यालयाच्या डिजिटल पोर्टलचे उद्घाटन केंद्रीय गृह व सहकारमंत्री अमित शहा यांच्या हस्ते झाले. त्या वेळी डावीकडून राधाकृष्ण विखे पाटील, दिलीप वळसे पाटील, बी. एल. वर्मा, शहा, मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे, देवेंद्र फडणवीस, अजित पवार, चंद्रकांत पाटील, राजेश कुमार.

विकासात सहकार क्षेत्राचे मोठे योगदान : मुख्यमंत्री शिंदे
साखर कारखान्यांवरील आयकर बंद केला : देवेंद्र फडणवीस
'सहकारातून समृद्धी' द्वारे अनेक चांगले बदल : अजित पवार

दादा, बहुत देर कर दी

तुमच्यासाठी हीच योग्य जागा : शहा

पुणे : अमित शहा यांनी आता योग्य जागी बसल्याचा उल्लेख भाषणाच्या सुरुवातीलाच शहा यांनी केला. यावर अजित पवार उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांचे नाव घेतले. 'मी अजितदादांसोबत पहिल्यांदाच असा पद्धतीने एका व्यासपीठावर आलो आहे. त्यामुळे मी त्यांना सांगू इच्छितो की, अजितदादा तुमच्यासाठी हीच योग्य जागा आहे. पण इथे पोहोचायला तुम्ही उशीर केलात (बहुत देर कर दी) असे त्यांनी म्हणताच सभागृहात टाळ्यांचा कडकडाट झाला. भाजपसोबत येण्यास उशीर केला असला तरी तुम्ही रांगो हाती.

शहा यांचे महाराष्ट्रवर विशेष प्रेम!

उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांनी आपल्या भाषणात केंद्रीय सहकारमंत्री अमित शहा हे गुजरातचे आहेत, पण ते महाराष्ट्राचे जावई आहेत, असा उल्लेख केला. 'प्रत्येक जावयाचे सासुरवाडीवर प्रेम असतेच, तसे त्यांचे महाराष्ट्रवर विशेष प्रेम आहे,' असे ते म्हणाले. उपमुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनीही 'अमित शहा यांचा जन्म मुंबईतच झाल्याने त्यांची जन्मभूमीही महाराष्ट्र आहे,' असा उल्लेख भाषणात केला.

Date	7.8.2023	Page No	2 (C)
Newspaper Name	Pudhari		

पुढारी, 07/08/2023. P-2(C)

महाराष्ट्राच्या विकासात सहकार क्षेत्राचे मोठे योगदान : मुख्यमंत्री

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा

महाराष्ट्राच्या विकासात सहकार क्षेत्राचे मोठे योगदान आहे. विशेषतः पश्चिम महाराष्ट्राच्या विकासात सहकार क्षेत्राचे योगदान मोठे आहे. राज्यात २ लाख २० हजार सहकारी संस्था असून, ६०० पेक्षा अधिक बहुराज्य संस्था आणि सोसायट्या कार्यरत आहेत. केंद्र शासनाचे नवे पोर्टल सहकार क्षेत्राच्या विकासासाठी मैलाचा दगड ठरेल, असा विश्वास मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांनी व्यक्त केला.

केंद्राच्या सहकार विभागाने निर्णय घेतले आहेत. केंद्र सरकार सहकार क्षेत्राच्या विकासाकडे अत्यंत सकारात्मकतेने लक्ष देत आहे. नव्या पोर्टलमुळे नोंदणीची स्थिती, नोंदणी, आदेश, सोसायटीचे प्रमाणपत्र, विवरण सामान्य शेतकऱ्यांना उपलब्ध होतील, असे नमूद करून ते म्हणाले की, राज्यात सहकारी

संस्थांमध्ये ५ कोटी २८ लाख सदस्य आहेत. सहकारी बँकेमधील ठेवी २ लाख ३१ हजार कोटीपेक्षा जास्त आणि खेळते भांडवल साडेचार लाख कोटीपेक्षा जास्त आहेत. या चळवळीचा मोठा आधार प्राथमिक कृषी सहकारी संस्था (पॅक्स) आहेत. देशातील सर्वाधिक २१ हजार विकास सोसायट्या (पॅक्स) महाराष्ट्रात आहेत ही अभिमानास्पद बाब आहे. या संस्थांना बळकटी देण्याचे कार्य केंद्राच्या सहकार मंत्रालयाने केले आहे.

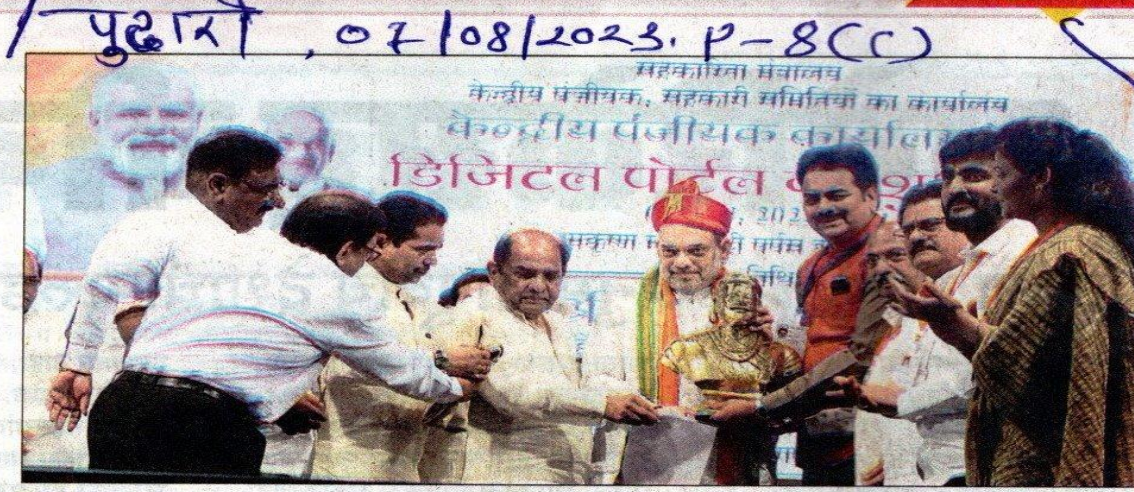
साखर कारखान्यांवरील आयकर बंद केला : फडणवीस

केंद्रात सहकार मंत्रालय स्थापन झाल्यानंतर रूस उत्पादक शेतकऱ्यांना एफआरपीपेक्षा जास्त पैसे दिले म्हणून साखर कारखान्यांना आयकर लावण्यात येऊन नोटिसा देण्यात येत होत्या. अनेक वर्षे हा प्रश्न सोडविला जात नव्हता. मात्र, केंद्रीय सहकारमंत्री अमित शहा यांनी हे धोरण बदलून एफआरपीवरील आयकर माफ करित खऱ्या अर्थाने शेतकऱ्यांना दिलासा देण्याचे काम केल्याचे गौरवोद्गार उपमुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी या वेळी काढले.

'सहकारातून समृद्धी' द्वारे अनेक चांगले बदल : अजित पवार

उपमुख्यमंत्री अजित पवार म्हणाले, 'सहकारातून समृद्धी' या प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदींच्या उद्दिष्टांच्या पूर्ततेसाठी सहकारमंत्री अमित शहा यांच्या मार्गदर्शनाखाली सहकार क्षेत्रात अनेक चांगले बदल होत आहेत. सहकार क्षेत्रातील सदस्यांच्या सहमतीने देशाचे व्यापक हित लक्षात घेऊन हे बदल करण्यात येत आहेत. देशाच्या सहकाराचा १२० वर्षांचा इतिहास आहे. या कालावधीत सहकार ग्रामीण भागातील घराघरात पोहोचला आहे.

Date	7.8.2023	Page No	8 (C)
Newspaper Name	Pudhari		

साखर उद्योगाच्या आयकर माफीच्या निर्णयाबद्दल राष्ट्रीय सहकारी साखर कारखाना महासंघाचे अध्यक्ष जयप्रकाश दांडेगांवकर यांच्या हस्ते केंद्रीय सहकारमंत्री अमित शहा यांचा विशेष सत्कार करण्यात आला. यावेळी राज्याचे माजी सहकारमंत्री हर्षवर्धन पाटील व साखर उद्योगाचे शिष्टमंडळ.

इथेनाॅल प्रकल्प राबवा, हवी तेवढी मदत देऊ

पान १ वरून...

केंद्र सरकारने देशात आता पुढील पाच वर्षांत तीन लाख नव्या विकास सोसायट्या स्थापन करण्याचे उद्दिष्ट ठेवले आहे. त्यांच्या संगणकीकरणाचे काम हाती घेण्यात आले आहे, अशी माहिती त्यांनी या कार्यक्रमात दिली.

प्रास्ताविकात विशेष सचिव विजय कुमार म्हणाले, प्रलंबित असलेला बहुराज्य सहकारी संस्था कायदा (एमएससीएस अॅक्ट) हा २ ऑगस्टपासून लागू झाला आहे. या अधिनियमाशी निगडित नियम ४ ऑगस्टपासून लागू करण्यात आले असून, आज त्याविषयीच्या पोर्टलचे उद्घाटन करण्यात येत आहे.

या वेळी दिल्ली येथील राष्ट्रीय सहकारी साखर कारखाना महासंघाच्या वतीने सहकार मंत्री अमित शहा यांचा विशेष सत्कार महासंघाचे अध्यक्ष जयप्रकाश दांडेगांवकर व अन्य मान्यवरांच्या हस्ते करण्यात आला. तसेच या डिजिटल पोर्टलसाठी योगदान दिलेल्या विद्यार्थ्यांनाही शहा यांनी विशेष प्रमाणपत्र देऊन गौरविले. या

नैसर्गिक शेतीला चालना

नैसर्गिक शेती करण्यासाठी अनेक शेतकरी पुढे येत आहेत. त्यांना आपल्या उत्पादनाचे मूल्य मिळत नाही. त्यांच्यासाठी बहुराज्य सहकारी संस्था उभारण्यात येतील. ही संस्था नैसर्गिक उत्पादन घेणाऱ्या शेतकऱ्यांना सोबत घेण्यासोबत 'भारत' ब्रँडच्या माध्यमातून उत्पादनाचे मार्केटिंग करून त्याचा थेट फायदा शेतकऱ्यांच्या खात्यात पाठविण्यात येईल. ऑर्गेनिक सोसायटी, एक्सपोर्ट सोसायटी आणि मल्टिस्टेट सीडस् को-ऑप. सोसायट्यांच्या माध्यमातून बहुराज्यीय निर्यात समिती शेतकऱ्यांचा माल खरेदी करून त्यांची निर्यात करेल, असेही शहा यांनी नमूद केले.

कार्यक्रमास सहकार क्षेत्रातील मान्यवर मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

महाराष्ट्र ही सहकाराची राजधानी

'देशाच्या सहकार क्षेत्राची राजधानी' असा महाराष्ट्राचा उल्लेख करून शहा म्हणाले, महाराष्ट्रातूनच सहकाराचे संस्कार देशभरात पोहोचले. पद्मश्री विठ्ठलराव विखे-पाटील, धनंजयराव गाडगीळ, वैकुंठभाई मेहता अशा अनेकांनी सहकार क्षेत्राला पुढे नेले. म्हणूनच केंद्रीय निबंधक कार्यालयाच्या डिजिटायझेशनच्या कार्यक्रमाचा प्रारंभ पुण्यातून करण्यात येत आहे.

संस्थांना आपल्या कार्यालयातूनच निबंधक कार्यालयाशी संपर्क साधता येणार आहे. सहकारी संस्थांशी संबंधित सर्व कामकाज लक्षात घेऊन हे पोर्टल बनविण्यात आले आहे. नव्याने सुरू करण्यात आलेल्या पोर्टलमुळे १ हजार ५५५ बहुराज्य सहकारी संस्थांना याचा लाभ होईल. यातील सर्वाधिक ४२ टक्के संस्था केवळ महाराष्ट्रातील आहेत. या संस्थांची सर्व कामे पोर्टलद्वारे होतील. पुढील टप्प्यात विविध राज्यांतील ८ लाख सहकारी संस्थांचे संगणकीकरणही करण्यात येणार आहे.

Date	7.8.2023	Page No	1 (C)
Newspaper Name	Prabhaat		

पिंपरी : बहाराज्यीय सहकार संस्थांसाठी तयार करण्यात आलेल्या वेब पोर्टलचे केंद्रीय गृहमंत्री अमित शहा यांच्या हस्ते रविवारी उद्घाटन करण्यात आले. यावेळी केंद्रीय सहकार राज्यमंत्री बी. एल. वर्मा, मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे, उपमुख्यमंत्री अजित पवार, उपमुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस, पालकमंत्री चंद्रकांत पाटील, सहकारमंत्री दिलीप वळसे-पाटील, महसूल मंत्री राधाकृष्ण विखे पाटील आदी उपस्थित होते.

महाराष्ट्रातच ४२ टक्के सहकारी संस्था

अमित शहा : वेब पोर्टलचा सर्वाधिक फायदा राज्यालाच होणार

पिंपरी, दि. ६ (प्रतिनिधी) - सर्वसामान्यांचा उद्धार करणे हाच सहकार क्षेत्राचा उद्देश आहे. नवे उद्योग उभारणीत पैशांचा अडथळा येत होता. यावेळी छोटी रक्कम जमवून उभारलेला मोठा उद्योग 'सहकार' म्हणून संबोधला गेला. आज संपूर्ण देशात असलेल्या सहकारी संस्थांपैकी ४२ टक्के संस्था एकट्या महाराष्ट्रात आहेत. त्यामुळे या पोर्टलचा सर्वाधिक फायदा महाराष्ट्राला होणार आहे. महाराष्ट्राची ही ताकद दाखविण्यासाठी मी येथे आलो आहे, असे प्रतिपादन केंद्रीय गृह आणि सहकारमंत्री अमित शहा यांनी केले.

बहाराज्यीय सहकार संस्थांसाठी तयार करण्यात आलेल्या वेब पोर्टलचे त्यांच्या हस्ते आज उद्घाटन करण्यात आले. हा कार्यक्रम चिंचवड येथील प्रा. रामकृष्ण मोरे प्रेक्षागृहात पार पडला. या कार्यक्रमाला केंद्रीय सहकार राज्यमंत्री बी. एल. वर्मा, मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे, उपमुख्यमंत्री अजित पवार, पालकमंत्री चंद्रकांत पाटील,

सहकारमंत्री दिलीप वळसे-पाटील, भाजप प्रदेशाध्यक्ष चंद्रशेखर बावनकुळे, महसूल मंत्री राधाकृष्ण विखे पाटील, हर्षवर्धन पाटील, सहकार विभागाचे सचिव ज्ञानेश कुमार आदी उपस्थित होते. अमित शहा म्हणाले, राज्याची सहकार कार्यालये देखील संगणकीकृत केली जातील. सहकार क्षेत्र पारदर्शकतेसाठी पुरे

पुणे-नाशिक सेमी लाइनसाठी प्रस्ताव

१२० वर्षांचा सहकार क्षेत्राचा इतिहास आहे. आर्थिक, सामाजिक विकासात सहकार क्षेत्र बदल घडवून आणेल. ऊस उत्पादक शेतकऱ्यांचा आयकर माफ करण्यासाठी यापूर्वी २२ वर्षे आम्ही केंद्रात हेलपाटे मारले. मात्र, हा कर माफ करण्याचे धाडस कोणत्याही सरकारने केले नाही. ते केंद्रीय मंत्री अमित शहा यांनी करून दाखविल्याचे उपमुख्यमंत्री अजित पवार म्हणाले. केंद्र सरकारमार्फत ४४ रेल्वे स्टेशनचा विकास सुरू असून त्यासाठी ८० हजार कोटी रुपयांचा निधी दिला आहे. मेट्रो, पुणे नाशिक महामार्गावर सेमी लाइन टाकण्याबाबत प्रस्ताव देण्याचे केंद्रीय मंत्री शहांनी सांगितले असून त्याबाबत ते सकारात्मक आहेत, अशीही त्यांनी सांगितले.

जाणार नाही. पारदर्शक व्यवस्था समाजाच्या ६० कोटी नागरिकांना जोडेल. सहकारातून समृद्धी या तत्त्वानुसार इफको, क्रिप्टो, नाफेड, अमूल दूध हे सहकाराच्या जोरावर एवढे मोठे झाले आहेत. मल्टिस्टेट कोऑपरेटिव्ह

सोसायटी कायदातही सुधारणा करण्यात आल्या आहेत. त्यामध्ये अनेक चांगल्या बाबी जोडल्या गेल्या आहेत. नव्या सुधारणेनुसार सहकारी क्षेत्रात वशिलेबाजीला कोणतेही स्थान नसेल. गुणवत्तेनुसार नेमणूक केली जाईल. प्रत्येक

६६ अनेकदा व्यक्तिगत फायद्यासाठी उपयोग केल्याने सहकार क्षेत्र अडचणीत आले होते. त्यामध्ये बदल करण्यात आल्याने सहकार क्षेत्राला पुन्हा चांगले दिवस आले आहेत. ऊस उत्पादक शेतकऱ्यांसाठीचा एकूण १० हजार कोटी रुपयांचा आयकर केंद्र सरकारने माफ केला आहे. यामुळे बलशाली भारताचे स्वतः सहकारातूनच स्थापन होईल.

- एकनाथ शिंदे, मुख्यमंत्री

६६ संपूर्ण देशाचा विचार केल्यास गावोगावी सहकार क्षेत्र वाढविण्यात केवळ महाराष्ट्राच अग्रगणी राहिला आहे. डिजिटल पोर्टलच्या माध्यमातून ही सुविधा सर्वसामान्य माणसांपर्यंत पोहोचवली जाईल. केंद्र सरकारची सहकार क्षेत्राबाबत संवेदनशीलता आहे. पूर्वी डबघाईला आलेली एखादी संस्था बंद करण्याचा निर्णय घेतला जात होता. मात्र, आता त्यामध्ये बदल करून अशा संस्थांवर प्रशासक नेमून पुनर्निर्मातेसाठी त्यांनी प्रयत्न केला.

- देवेंद्र फडणवीस, उपमुख्यमंत्री

तालुक्याच्या ठिकाणी सहकार सुसुरू करित आहोत. सहकार क्षेत्रातील तांत्रिक शिक्षणाची विभागाचे स्टोरेज केंद्र सुरू केले जाणार असल्याचे त्यांनी सांगितले. सुविधा त्यात केली जाणार आहे. (पान २ पाहा) >>

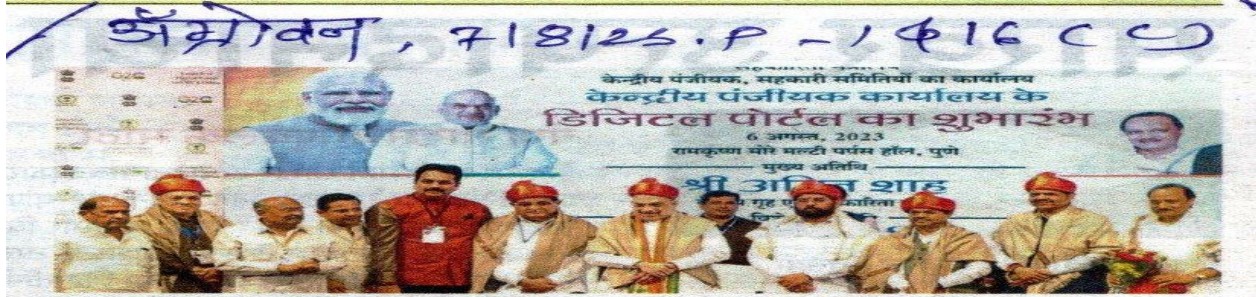
Date	7.8.2023		
Newspaper Name	Pudhari	Page No	2 (C)

पान १ वरून

महाराष्ट्रातच ४२ टक्के सहकारी संस्था

याशिवाय देशभरात बहुराज्य जैविक उत्पादनांसाठी सोसायटी स्थापन केली जाणार आहे. याचा सर्वाधिक फायदा शेतकऱ्यांना होणार आहे. बियाणांच्या उत्पादनासाठी एक सोसायटी निर्माण केली जात आहे. त्यानुसार सव्वा एकर शेत असलेल्या शेतकऱ्यांना देखील बियाणे उत्पादित करता येणार आहेत. राज्यातील प्रत्येक साखर कारखान्यात इथेनॉलचे उत्पादन केले जाणार आहे. त्यासाठी कारखान्यांना मोठ्या प्रमाणात निधी दिला जाईल, असे आश्वासन देखील शहा यांनी दिले.

Date	7.8.2023	Page No	1 (C)
Newspaper Name	Agrowon		

पुणे : केंद्रीय सहकार मंत्रालयाच्या परिषदेच्या उद्घाटन सोहळ्यात साखर उद्योगाच्या वतीने रविवारी (ता. ६) केंद्रीय सहकारमंत्री अमित शाह यांच्यासह राज्य मंत्रिमंडळातील सदस्यांचा पुणेरी पगडी घालून सत्कार करण्यात आला. या वेळी उपस्थित (डावीकडून) जयप्रकाश दांडेगावकर, दिलीप वळसे-पाटील, प्रकाश आवाडे, अभिमन्यू पवार, हर्षवर्धन पाटील, राधाकृष्ण विखे-पाटील, श्री. शाह, एकनाथ शिंदे, बी. एल. वर्मा, देवेन्द्र फडणवीस, अजित पवार.

प्रत्येक साखर कारखान्यात इथेनाॅल प्रकल्प उभारा

केंद्रीय सहकारमंत्री अमित शाह यांची सूचना

अॅग्रोवन वृत्तसेवा

पुणे : “राज्यातील प्रत्येक साखर कारखान्याने इथेनाॅल निर्मिती प्रकल्प उभारावा. त्यासाठी हवा तितका पैसा देण्याची तयारी आमची आहे,” अशी ग्वाही केंद्रीय गृह आणि सहकारमंत्री अमित शाह यांनी दिली.

केंद्रीय सहकार मंत्रालयाच्या सहकारी संस्थाविषयक मध्यवर्ती निबंधक कार्यालयाने चिंचवडच्या रामकृष्ण मोरे सभागृहात रविवारी (ता. ६) आयोजित संगणकीय उपक्रम परिषदेचे उद्घाटन करताना श्री. शाह बोलत होते.

केंद्रीय सहकार राज्यमंत्री बी. एल. वर्मा, मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे, उपमुख्यमंत्री देवेन्द्र फडणवीस व अजित पवार, सहकारमंत्री दिलीप वळसे-पाटील, महसूल मंत्री राधाकृष्ण विखे-पाटील, उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री चंद्रकांत पाटील, केंद्रीय सहकार मंत्रालयाचे सचिव ज्ञानेश कुमार व विशेष सचिव विजय कुमार, राज्याचे अतिरिक्त

‘सोसायट्या पेट्रोल पंप, सेतू केंद्र, गोदामे चालविणार’

सहकारातील गैरप्रकारांवर बोट ठेवताना शाह म्हणाले, “पारदर्शकता आणि जबाबदारीची जाणीव असल्याशिवाय सहकार पुढे जाणार नाही. आम्ही सहकाराच्या प्रगतीसाठी सहकारी कायदादेखील जलदगतीने बदलला आहे. हा कायदा सहकारी संस्थांमधील निवडणुकांमधील गैरप्रकार रोखेल. नात्यागोत्यातील नव्हे; तर गुणवत्तेने नोकर भरती होईल. देशात पाच वर्षांत तीन लाख विविध कार्यकारी सहकारी सोसायट्या (पॅक्स) उघडल्या जातील. या सोसायट्या भविष्यात बहुउद्देशीय कामे करतील. पेट्रोलपंप, सेतू केंद्र, गोदामे चालवतील.”

मुख्य सचिव (सहकार) राजेश कुमार उपस्थित होते. **पान १६ वर »**

‘उशीर केला ; पण दादा तुम्ही योग्य जागी बसलात’

उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांनी केंद्र सरकारच्या विकासविषयक धोरणामुळे मी इकडे (राज्य सरकारमध्ये) आल्याचा उल्लेख भाषणात केला होता. तोच धागा पकडून श्री. शाह म्हणाले, “अजितदादा आमच्याकडे आल्यानंतर आम्ही प्रथमच एका व्यासपीठावर आलो आहोत. अजितदादा आता चांगल्या बाजूला आले आहेत. आम्ही त्यांना सांगत होतो की हीच जागा त्यांच्यासाठी उत्तम आहे. तुम्ही उशीर केला; पण आता तुम्ही योग्य जागी बसला आहात.”

Date	7.8.2023	Page No	16 (C)
Newspaper Name	Agrowon		

प्रत्येक साखर कारखान्यात इथेनॉल प्रकल्प उभारा

» पान १ वरून

श्री. शाह यांनी या वेळी केंद्रीय सहकार विभागाच्या डिजिटल संकेतस्थळाचे उद्घाटन केले. देशातील सर्व केंद्रीय सहकारी समित्या तसेच संस्थांच्या नोंदणीसाठी व इतर कामकाजासाठी डिजिटल संकेतस्थळ वापरले जाणार आहे.

श्री. शाह म्हणाले, “पंतप्रधानांनी पाच ट्रिलियन क्षमतेची भारतीय अर्थव्यवस्था उभारण्याचे लक्ष्य ठेवले आहे. यात महाराष्ट्राच्या सहकार विभागाने देखील स्वतःचे उद्दिष्ट ठेवले पाहिजे. आजच्या दौऱ्यात मी मुख्यमंत्री, उपमुख्यमंत्र्यांसोबत चर्चा करित असताना राज्यात प्रत्येक साखर कारखान्यात इथेनॉल संयंत्र बसविण्यास सांगितले आहे. या प्रकल्पांसाठी राष्ट्रीय सहकार विकास महामंडळाकडे १० हजार कोटींचा निधी आहे. तो कमी पडल्यास केंद्राकडून हवा तितका पैसा दिला जाईल. इथेनॉल प्रकल्प उभारल्यास कारखान्यांची आर्थिक स्थिती सुधारेल.”

मुख्यमंत्री शिंदे म्हणाले, “राज्यातील सव्वादोन लाख सहकारी संस्थांचे सव्वापाच कोटी सदस्य आहेत. अमितभाईंनी केंद्रीय

सहकारमंत्री म्हणून क्रांतिकारक निर्णय घेतले आहेत. त्यांनी सहकारी संस्थांना संगणकीकरणाच्या प्रक्रियेकडे नेले. त्यामुळे शेतकऱ्यांना जलद सेवा मिळतील.”

श्री. फडणवीस म्हणाले, “आर्थिक अडचणीत आलेल्या सहकारी संस्था आधी अवसायानात निघत होत्या. केंद्राच्या सकारात्मक भूमिकेमुळे आता प्रशासक येतो आणि संस्थेच्या पुनरुज्जीवनाचा प्रयत्न होतो. सहकार समृद्ध झाला तरच गावे विकसीत होतील. त्यासाठी राज्य शासनाने स्मार्ट प्रकल्पातून दहा हजार सोसायट्यांना मूल्यसाखळीत नेण्याचे उद्दिष्ट ठेवले आहे.”

श्री. पवार यांनी शाह यांच्या कामकाजाचे तोंड भरून कौतुक केले. “राज्यातील साखर कारखान्यांची २२ वर्षांची प्रासिकराची समस्या शाह यांनी सोडविण्याचे धाडस दाखविले. त्यांच्यामुळे कारखान्यांना १५ हजार कोटींचा दिलासा मिळाला. मोदी आणि शाह यांच्या विकासाच्या धोरणामुळे राज्यात ४४ रेल्वे प्रकल्प मंजूर झाले. याशिवाय राज्यात सध्या ८० हजार कोटींचे प्रकल्प केंद्राकडून राबविले जात आहेत.”

‘सहकारातून समृद्धी हे धोरण’

‘देशाचा सहकार बहुतांश महाराष्ट्र, गुजरात, कर्नाटक या राज्यांमध्ये एकवटलेला आहे. महाराष्ट्रात विठ्ठलराव विखे-पाटील, धनंजय गाडगीळ, वैकुंठभाई मेहता यांनी सहकार रुजवला व तोच पुढे देशभर पसरला. सहकारी उपक्रमांमध्ये देशातील ६० कोटी गरिबांची उन्नती साधण्याची ताकद आहे. त्यामुळेच केंद्र सरकारने ‘सहकारातून समृद्धी’ असे धोरण जाहीर केले आहे,’ असे ते म्हणाले.

Date	7.8.2023	Page No	1 (C)
Newspaper Name	Kesari		

केसरी, 07/08/2023. P-149 (C)

देशभर तीन लाख कृषी पतसंस्था उभारणार

पिंपरी : सहकार चळवळ आधुनिकता, पारदर्शिता आणि जबाबदारीशिवाय पुढे जाऊ शकत नाही. ही पारदर्शी व्यवस्थाच समाजातील ६० कोटी गरीब नागरिकांना सहकाराशी जोडू शकेल. त्याच अनुषंगाने नुकताच संसदेत मल्टीस्टेट 'फो-ऑपरेटिव्ह सोसायटी कायदा मंजूर केला गेला. पुढील पाच वर्षांत देशभर तीन लाख प्राथमिक कृषी सहकारी पतसंस्था निर्माण करून सहकार क्षेत्राला प्रत्येक गावात पोहोचवण्याचे आमचे उद्दिष्ट आहे, असे प्रतिपादन केंद्रीय सहकार मंत्री अमित शहा यांनी केले.

केंद्र सरकारने विकसित केलेल्या बहुउद्देशीय सहकारी संस्था एकात्मिक पोर्टलचे उद्घाटन केंद्रीय गृहमंत्री तथा सहकारमंत्री अमित शहा यांच्या हस्ते काल करण्यात आले. चिंचवड येथील प्रा. रामकृष्ण मोरे प्रेक्षागृहात हा कार्यक्रम झाला.

यावेळी मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे, केंद्रीय सहकार राज्यमंत्री पी.एल. वर्मा, उपमुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस, अजित पवार, पालकमंत्री चंद्रकांत पाटील, राज्याचे सहकारमंत्री दिलीप वळसे-पाटील, महसूल मंत्री राधाकृष्ण विखे-पाटील उपस्थित होते.

शहा म्हणाले, महाराष्ट्र ही देशभरातील सहकाराची राजधानी आहे. सहकार चळवळ महाराष्ट्रातूनच संपूर्ण देशात पसरली. विठ्ठलराव विखे-पाटील, धनंजय गाडगीळ, वैकुंठभाई मेहता अशा अनेक सहकार महर्षींनी येथे सहकार चळवळ रुजवली. हेच 'मॉडेल' समजून देशातील सहकार चळवळ पुढे गेली. आजही सहकार चळवळीची दिशा पाहिल्यास महाराष्ट्र, गुजरात, कर्नाटक या राज्यातूनच पुढे गेली आहे. पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी 'सहकारातून समृद्धी' हा विचार समोर ठेवत नऊ वर्षांत ६० कोटी गरीब नागरिकांचे घर, वीज, घरगुती गॅस सिलिंडर, अन्न, स्वच्छतागृह, आरोग्य असे मूलभूत प्रश्न सोडविले. यामुळे ६० कोटी गरीब जनता अर्थव्यवस्थेशी जोडली गेली. गरीब वर्गाला काम-धंदा करण्याची इच्छा आहे. पण, पैसा कोठून आणणार? ही भेडसावणारी चिंता सहकाराच्या माध्यमातून पूर्ण होऊ लागली आहे. एकत्रित येत कमी पैसे गुंतवून मोठा उद्योग उभारणे आणि छोट्यातील छोट्या व्यक्तीची प्रगती करणे हाच सहकार चळवळीचा उद्देश आहे.

देशातील १,५५५ पैकी ४२ टक्के सहकारी सोसायट्या एकट्या महाराष्ट्रात आहेत. सहकारात एकीकडे संपूर्ण देश आणि एकीकडे एकटा महाराष्ट्र आहे. सहकार चळवळीत असलेल्या देशातील १,५५५ सहकार सोसायट्यांना जोडण्याचे काम हे पोर्टल करेल. राज्यातील सहकार नोंदणीचे कार्यालयही संगणकीय करायला सुरुवात केली आहे. त्या माध्यमातून आठ लाख सहकारी संस्थांचे काम ऑनलाइन जोडले जाईल. आपण सहकारी संस्थांची माहिती संकलित करत आहोत. त्यातून जिल्हा, तालुका, गावपातळीपर्यंतच्या सहकारी संस्थांची माहिती मिळेल. त्याचबरोबर कोणत्या गावात सहकारी संस्था नाही त्याचीही माहिती मिळेल.

त्यातून सहकार विस्ताराला चालना मिळेल, असेही शहा यावेळी म्हणाले.

गेल्या ७५ वर्षांत देशभरात केवळ ९३ हजार प्राथमिक कृषी सहकारी पतसंस्था निर्माण झाल्या. मात्र, पुढील पाच वर्षांत तीन लाख प्राथमिक कृषी सहकारी पतसंस्था निर्माण करून सहकार क्षेत्राला प्रत्येक गावात पोहोचवण्याचे आमचे उद्दिष्ट आहे.

(पान ९ वर)

अजित पवार यांनी उशीर केला...

- अजित पवार सध्याच्या महाराष्ट्र सरकारमध्ये उपमुख्यमंत्री बनल्यानंतर मी त्यांच्यासोबत पहिल्यांदाच एका व्यासपीठावर आलो आहे. पवार खूप कालावधीनंतर योग्य जागी बसले आहेत. हीच जागा त्यांच्यासाठी योग्य होती. पण, त्यांनी खूप उशीर केला, अशी मिशकील टिपणी अमित शहा यांनी केली.

...म्हणून भाजपसोबत गेलो

- अमित शहा गुजरातचे. पण, त्यांचे सर्वाधिक प्रेम महाराष्ट्रावर आहे. कारण त्यांची सासुरवाडी महाराष्ट्र आहे. जावयाला सासुरवाडीवर अधिक लक्ष द्यावे लागते, असे उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांनी सांगताच सभागृहात हास्यकल्लोळ उडाला. पंतप्रधान नरेंद्र मोदी, अमित शहा यांच्यामध्ये धाडस आहे. नरेंद्र मोदी सतत काम करतात. कधी सुट्टी घेत नाहीत. दिवाळीतील सुट्टीही ते जवानांबरोबर घालवतात. असे पंतप्रधान कधी पाहिले नाहीत. त्यांच्याशिवाय देशाला पर्याय नाही. जगाने त्यांचे नेतृत्व मान्य केले आहे. त्यामुळेच मी भाजपसोबत गेलो, असेही अजित पवार म्हणाले.

Date	7.8.2023	Page No	9 (C)
Newspaper Name	Kesari		

सहकारी संस्था एकात्मिक पोर्टलचे शहांच्या हस्ते उद्घाटन

(पान १ वरून) केंद्र सरकारने तीन नवीन मल्टीस्टेट को-ऑपरेटिव्ह सोसायटीच्या बनविल्या आहेत. त्यामध्ये सेंट्रीय शेतीला चालना मिळण्यासाठी जैविक को-ऑपरेटिव्ह सोसायटी, शेतकऱ्यांच्या मालाला जागतिक बाजारपेठ उपलब्ध होण्यासाठी निर्यात सोसायटी आणि कमी क्षेत्रफळ असणाऱ्या शेतकऱ्यांच्या बियाणांसाठी बियाणे को-ऑपरेटिव्ह सोसायटी अशा तीन सोसायटींचा समावेश असल्याचे शहा यांनी सांगितले.

कारखान्यांचा दहा हजार कोटींचा प्राप्तिकर रद्द : फडणवीस

शेतकऱ्यांना एफआरपीपेक्षा जास्त दर दिल्यास साखर कारखान्यांना प्राप्तिकर भरावा लागत होता. त्यामुळे साखर उद्योग संकटात आला होता. प्राप्तिकर रद्द करण्यासाठी अनेक वर्षांपासून प्रयत्न सुरू होते. अमित शहा यांना सहकार क्षेत्रातील तंतोतंत माहिती असल्याने त्यांनी यावर त्वरित मार्ग काढला. त्यांनी कारखान्यांचा थकलेला दहा हजार

**राज्यात सहकार क्षेत्राचा उपयोग
व्यक्तिगत स्वार्थासाठी : मुख्यमंत्री**

मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांनी आपल्या भाषणात अमित शहा यांचे कौतुक केले. राज्यात सहकार क्षेत्राचा उपयोग व्यक्तिगत स्वार्थासाठी होत होता. राजकारणातही त्याचा दुरुपयोग केला जात होता. त्यामुळे सहकार क्षेत्राची पीछेहाट झाल्याचे ते म्हणाले. मात्र, अमित शहा यांनी सहकार खात्याची जबाबदारी घेतल्यानंतर शेतकऱ्यांना केंद्रबिंदू मानून निर्णय घेतले. सहकार क्षेत्रात आमुलाग्र बदल केला. साखर क्षेत्र संकटात असताना त्यांनी प्राप्तिकर माफ करण्याचा ऐतिहासिक निर्णय घेतल्याचे त्यांनी सांगितले.

कोटींचा प्राप्तिकर रद्द केला, असे उपमुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी सांगितले.

Date	7.8.2023	Page No	1 (C)
Newspaper Name	Punyanagari		

महाराष्ट्रातून सहकाराचे संस्कार देशभर पसरले!

अमित शाह | इथेनॉल निर्मितीसाठी | केंद्रीय सहकार कार्यालयाच्या
यांचे प्रतिपादन | कारखान्यांना निधी देणार | डिजिटल पोर्टलचे उद्घाटन

। पुणे : महाराष्ट्रातून सहकाराचे संस्कार देशभर पसरले आहेत. विठ्ठलराव विखे-पाटील, धनंजय गाडगीळ, वैकुंठभाई मेहता आदींनी सहकाराला बळकट केले. पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी सहकारातून समृद्धी हे तत्त्व मांडून देशभर सहकार क्षेत्राला चालना देण्याचे काम सुरू केले, असे प्रतिपादन केंद्रीय गृह व सहकार मंत्री अमित शाह यांनी रविवारी केले. तसेच सहकार आंदोलनासाठी पारदर्शकता आणि जबाबदारी निश्चिती महत्त्वाची असल्याचे ते म्हणाले.

पुण्यातील चिंचवड येथील प्रा.

रामकृष्ण मोरे प्रेक्षागृहात केंद्रीय सहकार कार्यालयाच्या डिजिटल पोर्टलच्या उद्घाटनप्रसंगी ते बोलत होते. यावेळी मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे, केंद्रीय सहकार राज्यमंत्री बी. एल. वर्मा, उपमुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस, अजित पवार, मंत्री राधाकृष्ण विखे-पाटील, दिलीप वळसे-पाटील, चंद्रकांत पाटील, केंद्रीय सहकार सचिव ज्ञानेश कुमार, राज्याचे सचिव राजेश कुमार आदी उपस्थित होते. ►► पान ४ वर...

गरिबांचे राहणीमान उंचावण्यास सहकार फायदेशीर

गरीब व्यक्तींच्या मनात जे उद्देश होते, ते पूर्ण करण्याचे काम नऊ वर्षांत केले गेले. गरीबांना घर, घरात शुद्ध पाणी, सिलिंडर, शौचालय, विमा, मोफत अन्न आणि वीज देण्याचे काम मोदींनी केले. सर्वसामान्य नागरिक ज्या मूलभूत गोष्टींसाठी

दररोज काम करत होते, ते काम मोदी यांनी केले. त्यामुळे राहणीमानाचा दर्जा सुधारण्याचे स्वप्न गरीब नागरिक बघू लागला आहे. हे स्वप्न पूर्ण करण्यासाठी सहकार क्षेत्र अधिक फायदेशीर आहे, असेही यावेळी शाह म्हणाले.

Date	7.8.2023	Page No	3 (C)
Newspaper Name	Punyanagari		

अमित शाहांकडून सहकारात क्रांतिकारी निर्णय : एकनाथ शिंदे

केंद्र सरकारच्या धोरणामुळे
सहकाराला चालना

पिंपरी : दोन वर्षांपूर्वी केंद्रात सहकार मंत्रालयाची स्थापना झाली. त्यावेळी हे मंत्रालय काय करणार, याबाबत अस्पष्टता होती. परंतु, या मंत्रालयाची जबाबदारी अमित शाह यांच्याकडे देण्यात आली. तेव्हापासून त्यांनी सहकाराच्या बाबतीत अनेक क्रांतिकारक निर्णय घेण्याचे धाडस केले आहे. केंद्र सरकारच्या धोरणामुळे सहकाराला चालना मिळत आहे, असे मत मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांनी मांडले.

केंद्रीय गृह तथा सहकार मंत्री अमित शाह यांच्या हस्ते सहकारी संस्था कार्यालयाच्या वेब पोर्टलचे उद्घाटन चिंचवड येथे रविवारी पार पडले. त्यावेळी केंद्र सरकारकडून चांगली

धोरणे राबवली जात असल्याचे सांगताना मुख्यमंत्री शिंदे पुढे म्हणाले, केंद्र सरकार सहकार विभागाकडे गांभीर्याने पाहत आहे. सहकार विभागाच्या या नव्या पोर्टलमुळे जागरूकता निर्माण होणार आहे. शिवाय, आवेदन, स्थिती, आदेश अशा विविध गोष्टी सहज उपलब्ध होतील, त्यामुळे शेतकऱ्यांना मोठा फायदा होणार आहे. महाराष्ट्र राज्याच्या विकासात सहकार क्षेत्राचे मोठे योगदान आहे. राज्यातील विशेषतः पश्चिम महाराष्ट्रातील सर्व क्षेत्रांचा

विकास या विभागाच्या माध्यमातून झाला. आज राज्यात जवळपास २ लाख २० हजार सहकारी संस्था आहेत. सहकार विभागाचा शेतकऱ्यांना थेट फायदा आणि ग्रामीण भागाच्या विकासासाठीही मोठा फायदा मिळाला आहे.

कारखान्यांचा १० हजार कोटींचा कर माफ करण्याचा शाह यांनी निर्णय घेतला असून त्यांचे नेतृत्व सहकार विभागासाठी वरदान असल्याचे मुख्यमंत्री म्हणाले, सहकार आणि सहयोग यांसारखे गुण अमित शाहांच्या स्वभावात आहेत. एनडीएमध्ये प्रत्येक नेत्याला एक विचार आणि एका सूत्रामध्ये बांधून देशाच्या हिताचा विचार करणे यालाच सहकार म्हणतात. हेच काम शाह करत असून त्यांनी आपल्या गुणांचा योग्य वापर केल्याचे आपल्या कामातून दाखवून दिल्याचे मुख्यमंत्री शिंदे म्हणाले.

महाराष्ट्र सहकाराची
पंढरी : देवेंद्र फडणवीस

महाराष्ट्रात सहकाराची मुहूर्तमेढ रोवली गेली. हा कार्यक्रम शाह दिल्लीत किंवा गुजरातमध्ये करू शकले असते. पण, महाराष्ट्र ही सहकाराची पंढरी आहे. त्यामुळे महाराष्ट्रात आणि त्यातही पुण्यात हा कार्यक्रम घेण्यात आला. शाहांकडून सहकारात मोठे बदल झाले आहेत. त्यांची कर्मभूमी गुजरात आणि दिल्ली असली, तरी त्यांची जन्मभूमी ही महाराष्ट्रातील मुंबई आहे. म्हणूनच ते महाराष्ट्राचा विचार अधिक करतात, असे उपमुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यावेळी म्हणाले.

Date	7.8.2023	Page No	4 (C)
Newspaper Name	Punyanagari		

महाराष्ट्रातून सहकाराचे संस्कार देशभर पसरले!

शाह पुढे म्हणाले की, सहकार क्षेत्र आणि सहकार आंदोलनाबाबतीत देश एका बाजूला आणि महाराष्ट्र एका बाजूला आहे. देशभरातील सहकारी संस्थांपैकी ४२ टक्के संस्था एकट्या महाराष्ट्रात आहेत. पुढील काळात सहकार क्षेत्रासंबंधी होणाऱ्या सुधारणा आणि योजनांचा सर्वाधिक लाभ हा महाराष्ट्राला होणार आहे. सहकाराला आधुनिकतेची जोड दिली जात आहे. राज्याची सहकार कार्यालयेदेखील संगणकीकृत केली जातील. सहकार आंदोलन पारदर्शकतेशिवाय पुढे जाणार नाही. पारदर्शक व्यवस्था समाजाच्या ६० कोटी लोकांना जोडेल. शाह म्हणाले की, सहकाराच्या जोरावर अनेक मोठे उद्योग समूह उभे राहिले. मल्टी स्टेट को-ऑपरेटिव्ह सोसायटी कायद्यात संशोधन करण्यात आले आहे. त्यामध्ये अनेक चांगल्या बाबी जोडल्या गेल्या आहेत. नव्या सुधारणेनुसार सहकारी क्षेत्रात वशिलेबाजीला कोणतेही स्थान नसेल. गुणवत्तेनुसार नेमणूक केली जाईल. प्रत्येक तालुक्याच्या ठिकाणी सहकार विभागाचे स्टोअरेज केंद्र सुरू केले जाणार आहे. आम्ही सहकार विद्यापीठ सुरू करत आहोत. बहुराज्य जैविक उत्पादनांसाठी सोसायटी, देशात स्थापन केली जाणार आहे. याचा सर्वाधिक फायदा शेतकऱ्यांना होणार आहे. बियाणांच्या उत्पादनांसाठी एक सोसायटी निर्माण केली जात आहे. त्यानुसार सव्वाएकर शेत असलेल्या शेतकऱ्यांनादेखील बियाणे उत्पादित करता येणार आहेत. राज्यातील प्रत्येक साखर कारखान्यात इथेनॉलचे उत्पादन घेतले जाणार आहे. त्यासाठी कारखान्यांना मोठ्या प्रमाणात निधी दिला जाईल.

Date	7.8.2023		
Newspaper Name	Punyanagari	Page No	4 (C)

साखर कारखान्याद्वारे इथेनॉल निर्मिती वाढावी : साखर कारखान्यांशी संबंधित उत्पन्नावर लागणारा प्राप्तिकर माफीचा महत्त्वाचा निर्णय घेतला गेला. त्यामुळे मागील कर माफ झाला असून त्याबरोबर यापुढे कर लागणार नाही. याचा थेट लाभ शेतकऱ्यांना होणार आहे. यासह महाराष्ट्रातील प्रत्येक साखर कारखान्यात इथेनॉलची निर्मिती वाढली पाहिजे, अशी अपेक्षा शाह यांनी व्यक्त केली. याबाबत राज्य सरकारने पावले उचलावीत, अशा सूचना मी महाराष्ट्राचे मुख्यमंत्री आणि दोन्ही उपमुखमंत्र्यांना केल्या असल्याचेही त्यांनी सांगितले.